

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o. ért.
Félévre	5	"	50 kr.
Évnyegyedre	3	"	"
Egy órára	1	"	"

Szerkesztői szállás:

belső tordatóza 122 szám.

Kiadó hivatal:

kőszepes Stein J. könyvkereskedése.

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.  
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosiál (Wollzeile 22.)

Haasensteint és Voglertnél (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitlertéri cikkek

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

## Előfizetési felhívás

### „K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o. ért.
Félévre	5	"	50 kr.
Évnyegyedre	3	"	"
Egy órára	1	"	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésbe) küldendők, hol a pontos széküldésről gondoskodva van.

A buni vizkárosultak részére adoztak gróf Teleky Károly a 11,024. számú 50 forintos urbéri államkötvényt az 1870. július 1-től 1876 július 1-ig lejárató 13 szelvényvel együtt.

## A népmivelés előmozdítása felső székely székeinkben, különösen Csikban.

Gyergyó, június 8. 1870.

II.

De térjünk a csikszéki tervezetre.

A tervezet 5 ifjút ajánl felsőbb tanintézetbe küldeni, s különösen kettőt a kolozsvári gazdasági intézetbe; mire kell ide épen kettőt küldeni, nem látom be okát. A kolozsvári gazdasági intézet felsőbb gazdasággal foglalkozik, mit csinál ezzel a sok tudományjal egy szegény 8-10 holdas székely fiu? Megfogja az ekaszarvát? alig hiszem; többet tanult ő már annál, hogy sem egyszerű asztalvető legyen; beáll valamely csiki vagy gyergyói uradalomba vagy nagy birtokba gazdaságnak? jaj uraim, itt nálunk nem hevernek egy a nagy birtokok s uradalmak, hol gazdaságtiszteket, sőt — bocsánat az őszinte szóért — meg gazdaságtisztekre legyen szükség. Lesz olyan is — fogják mondani — kinek van ahoz mért birtoka is, hogy tudományát értékesítse; az olyan tanultat saját költségén, felelem én. Óhajtom mindazonáltal, hogy a felsőbb gazdaságot se legyen székünkben ismeretlen, de egy ifju tanítását elégségesnek tartom; a másikat teendő költséget fordítsunk inkább népgazdasági iskolára.

Másik része a tervezetnek 112 ifju oktatását hozza javaslatba, részint a gymnasiumban, részint a reáliskolában. Nem vagyok ellene, hogy tanításunk ifjakat a gymnasiumban, de ezek számát kevése kívánom szabni; mert nagy szerencsétlenség tartanám, ha egy csomó ifjuval végeztetnők a gymnasiumot s ezzel a tanulással kibocsátanók őket a nagy világba. Mi lesz ezekből az ifjakból? A gymnasium nem ad nekik kenyértudományt, mely után megélhessenek; hazamennék tehát a szülői tűzhelyhez, terbére a családnak, a szántásvetés nem izlik, hisz elszoktak már ettől s nem is erre készültek. Egy jó tehetség — mert csak ilyenek taníthatnának — 8 gymnasialis osztályt végzett ifjunak más régiókban jár az esze, magasabbak eszméi, nagyobbak igényei, mintsem egy szük kunyhó belseje ki tudná azt elégteleni. Az ifju, midőn anynyi fáradság után céljához már közel lenni hiszi magát, egyszerre megállítatják pályafutásában, le kell lépnie a pályáról, melyen anyyi éven át küzdött, s melyhez kötő minden reményeit, vissza kell térnie az ekaszarvához; minden eddigi fáradozásait s azokhoz kötött reményeit füstbe menni látja! Csoda-e aztán, ha az ilyenek neki butulva legőb-ben korhelekké lesznek? ezekből kerülnek ki a semmi fráterek, felemésztojé a családnak, metelye a közegnek! Azt az ellenvetést tehetik: az élet mást mutat; hány ifju van, ki 6-7 osztályt véggezvén, hazament, otthon gazdaságához látott s ma jó módu derék gazda. Igaz, de ezek olyanok voltak, kiknek, ha hazamentek, volt miből gazdaskodniok; hanem tekintetbe kell vennünk, hogy azok, kiket a szék fog segélyezni, majd mind szegény fiuk lesznek, kiknek rendszeren nem igen van mi-ből gazdaskodni, s kikre onnélfogva csak a szegénység s nyomorúság vár otthon. Ezeknél fogva azt kívánom, csak anyyi ifju tanításunk gymnasiumban, a hányat egészen ki tudunk taníttatni, vagy legyenek egészen végzett emberekké, vagy inkább ne is küldjük a gymnasiumba. A gymnasiumban segélyezett ifjak számát 12-re óhajtanám tétetni, legfőlebb 16-ra, de csak is azon esetben, ha Gyergyóban is algymnasium lesz.

A reáliskoláról nem sok mondani valóm van, mert ha Gyergyóban a reáliskola helyébe gymnasium állítatik, ugy egy reáliskolának sem lesz s tanulókat sem kellend ott segélyezni. Egyébiránt hogy a gyergyói reáliskola gymnasiummá alakítsa-

tik át, vagy semmi sem állítatik helyébe, vagy talán meg is marad, nem tudjuk, most van az ügy tárgyalás alatt. A gyergyói községek gymnasium mellett nyilatkoztak, most lenne az ideje, hogy a szék is felkarolja az ügyet, oda hatvára, hogy egy derék tanárkar állítsaessék össze, mennyire lehet, székelyfiakból, s a mi fő az intézet szervezése és felszerelése megfeleljen a kor kívánalmainak, nehogy a gymnasium is a szerencsétlen reáliskola sorsára jusson, melyél mostohább bánásmódban egy intézet sem részesült.

A többi segélypénzt, valamint a kolozsvári gazdasági intézettől elmaradt segélypénzt részint egy népgazdasági intézet felállítására, részint a felsőbb néptanodákban és gazdasági iskolában tanuló szegény, de jó tehetségű fiak segélyezésére kellene fordítani. Gyergyóban ugy is 3 község tartozik s képes is felsőbb néptanodát állítani; Fel-Csikon Karezfalván a 6 község kevés kormánysegélylyel állíthat; Al-Csikon kellene még egyet állítani, pl. Szentgyörgyön. Egy felsőbb néptanoda fenntartása kerül évenként 1,200 frtba. A felsőbb néptanoda pótolja az alreáltanodát, ha jól van berendezve s csak anyyi a különbség, hogy az inkább a népéletét tartja szem előtt, s ezért csak olyanokkal s oly mértékben foglalkozik, mennyiben azokra a népnek szüksége van.

Andrássy Károly.

## A horvát-szlavon határörvidék.

— Bizonyára nagyon sajnós, hogy Sz. István birodalmában még vannak rabszolgák, és hogy van e szép országnak oly területe, hová az alkotmányos élet áldásai még ki nem terjednek; de az mindenestre szerencse mind ránk, mind rájuk nézve, hogy hazánk legnagyobb része már élvezi ezen áldásokat, s azok folytán oly helyzetbe jutott, hogy már most őket is felszabadíthatja a katonai önkény vas igája alól.

A felszabadítás nagy művének kezdeménye ugy sem indulhatott volna ki a határörvidékből, sőt, ha ma azt kérdeznők a határörvidék népétől, akar-e a hadi szolgálat nyomasztó köteleiből kibontakozni, aligha nem hasonlítana felelete az 1848/9-iki bécsi nyárspolgár nyilatkozatához, a ki szerfelett örvendett ugyan a sajtószabadságnak, de e mellett a cenzurát is óhajtotta megtartani.

Nem is volna csoda, ha a századokon át szigorú katonai fegyelem légkörében nevedekett, különben is tudatlan nép tájékoztatlanóságban nem bírva fölfogni minő előnyökben fog részesülni a polgárosítás által, azt mondaná, hogy óhajlja ugyan az alkotmányt, de határör is akar maradni; ignoti nulla cupido; a sajtukacsz sem ismer jobb hazát az ő túró-s-dézsájánál.

A dolog természetéből foly, hogy a népek is ugy fejlődnek fokról-fokra, mint bármely egyes halandó, s létezik a kiskorúságnak oly alanti foka, melyen másnak kell helyette gondolkoznia; vajjon lehet-e az önelhatározási képességnek alább álló állapota, mint a határörégi szervezet? — hol a közakaratot, a közvéleményt a vezényszó helyettesíti!

Az is természetes, hogy ily saját akarrattal nem bíró nép közviszonyainak átalakítása sokkal könnyebben, kevesebb rázkódással vitethetett volna keresztül az absolutismus korában, mint most az alkotmányosság segélyével; bizonyítja ezt a hazánk területén létezett többi határörvidégek polgárosításának története a Bach-korszak alatt.

Hogy valaki az önrendelkezés gyakorlására szükséges önállóságra vergőd-hessék, bizonyos öntudatra kell okvetlen szert tennie. E nélkül nincs független munkásság.

Mindemellett, sőt épen ezért kötre hiszünk annak, a ki azt akarná velünk elhittetni, hogy a határörvidék lakossága nem hajlandó elfogadni azon adományt, melyet a koronás király és illetékes törvényhozás nyújt feléje a polgárosításban, mielőtt annak keresztülvitele iránt meg nem hallgattatik, hisz a jámbor határör ép oly kevéssé ismeri szükségét, mint azt, a mit állítólag elutasít.

Az a „Zukunft“-ban előre közölt petitiót, melyet a május 25-ken Bécsben megjelent, de ő Felsege által igen bölcsen el nem fogadott küldöttség vala átnyújtandó, bizonyítéknak el nem fogadhatjuk. Tudjuk, hogy és miképen készülnek az ily kérvények, hogyan választanak az ily küldöttségek: vezényszóra.

Vannak, elhiszszük, Bécsben jóakaróink, kik a határörvidék polgárosítását az osztrák kormányval való előleges kiegyezéstől kívánják függővé tenni, s ez alkalmat arra akarnák felhasználni, hogy minél messzebb kiható pénzügyi engedményeket csikarjanak ki. Azért hirdetik nagy szívóssággal, hogy mióta ő Felsege az említett küldöttséget el nem fogadta, a határörvidék forrong, a határörvidéken nagy az izgalom!

Különbén az ily törekvések létezése könnyen érthető, fel felmerülnek azok mindaddig, míg a birodalom két fele közt a kiegyezésnek bármely csekély tárgya fennforog; de hogy jogosulatlanok s a határörvidéki ügyek rendezésével ezek forrása is végleg be fog dugulni — azt szintoly bizonyosnak tartjuk.

Mondják, hogy Kuhn közös hadügyér ellene van a határörvidék polgárosításának. Lenni kell valaminek a dologban, legalább a határörvidéki tiszturak magaviseletéből ezt lehet következtetni.

Nem csoda. Bajos a mindenható uraságról egyszerre lemondani. Hanem, hogy a határörök magok is valósággal elleneznék, azt nehéz elbinni, bármennyire hangsúlyozzák a tiszturak az „emberi jogokat“ és „emberi méltóságot“, melyet saját énjök önzésének palástolására használnak.

A tiszturak beleegyezésétől tenni függővé a határörvidék polgárosítását, annyit tenne, mint a rabszolgatartó ültetvényestől kérdezn: akarja-e, hogy rabszolgái felszabaduljanak.

Arról van szó: maradjon-e Sz. István birodalmának ama tartománya továbbra is a katonai önkény vasveszeje alatt, — vagy rendezett jogviszonyok birtokába jusson, me neküljön-e annak lakossága a basáskodó századosok uralma alól és helyeztessék-e a polgári igazgatás és törvényszékek, általában a hazai alkotmány és törvényhozás jótékony védpaizsa alá.

Reméljük. Lesz rá gondja az e részben egyedül illetékes közegeknek: a magyar királynak, törvényhozásnak és kormánynak, — s minden más hivataln beavatkozást komolyan visszatartandának.

## A nemzetgazdász és az „Ellenőr”.

(Brrr.) Ha az „Ellenőr“ cikkeit olvasom, önkénytelent nyulok a nagyítóüveg után, mert alig bírom elbinni, hogy magyar lapot tartok kezemben; mintha csak azon németek számára írják azt, kikről Bőrne „párisi levelei“ ben így szól: „ezek mindenből levonnak.“<sup>99/100</sup> ad részt, s csak a többit fogadják el valónak.“ Erre számított Csernátony, midőn a miniszter-conspiráció kacsáját a magyar olvasó-közönség közé bocsátta, s azóta journalista ellenfeleiben is „tollasokat“ lát, lúdnaknak, rézéknek, palykaknak czimezvének azokat, kik ő hatalmasságát sarokba szorították; az ellenzéki reformstúrgatóknak pedig következőleg bókól: „a haszonlesők, árnykodók, hiuk és buták megunták a várakozást.“ Hanem ez a nyersség nem riasztja vissza Hornot, a ki, megelékezvén Rousseau ama szavairól: „ha erőmet ellenségeim ellen használom vala, a kaczagók részemen álltak volna.“ — Bőrnével tart, s ugy gondolkozik, hogy „ha nyugalm(át) a haza javáért kockáztat(ja),“ nem „óvja mag(át),“ atól, hogy köntös(ét) bepajszolja, — s ha a (reform) ellenei a sárban tanáznak, „nem tartózkodik őket megtámadni, mitsem tartva attól, hogy „csizmáit besározza.“ (25. Lev.)

Horn, kivel szemben az „Ellenőr“ lúdas stb. szerkesztője azt vitatja, hogy nincs szükség reformpártira azon kívül, melyet Tisza Kálmán, a patronus vezet — jogosan emlékezteti Csernátont arra, hogy ő, Horn soha sem kereste más valaki kegyét, hanem „önállóan gondolkodott, bírált, ítélte s saját lábain járt;“ hogy soha sem „csatlakozott vakon valamely programhoz (bizonyan a „bihari“ téri); és ha egyszer meggyőződött arról, hogy a megélő erővel sokkal többet és gyorsabban lehetne kivinni belviszonyaink fejlesztése körül, — türelmetlen szokott lenni, „ha másoknak a közre nézve káros tévedéseit“ kell határozottan megtámadni, s vágyva vágyik a „közérdeket károsító tehetlenséget — leálcázni;“ — hogy soha sem barátkozhatott meg a „restség teoriájával,“ mert „az egyes tetszés szerint hátra is maradt;“ de nagyobb csoportnál a „hasznos, javító tevékenység“ mellőzésében, minden egyes nap elzalasztása megbocsájthatlan.

Horn, a nemzetgazdász azzal tart és pedig

nagyon helyesen, hogy „time is money;“ ezért, még helyesebben cselekszik, midőn elutasítja a temporizálás eszméjét, elismervén, hogy a belrendezés roppant sokaságu teendőire „végtelenül szükén van számunkra az idő kimerve.“

Magam is kezet fogok Hornnal abban, hogy a belreformok terén karöltve kellene a parlamenti pártok valamennyi jelesbjeinek előrehaladni, a haza jól felfogott érdekében.

De hát ki akadályozza ezt?

Csernátony nem, mert hisz Horn magamondja, hogy „szerencsére a Csernátonyak száma nem legio.“

A szőbalok sem, mert hát az ő számukból is kis legio telne ki; mert az ész fegyverével övedzettek közül vajmi kevesen óhajják azt a kormányzatot, melyet Bőrne következő szavaival leghebben jellemezhetünk: „ez a kormányzat lenne az isteni, senki sem értené: egy pont bitó-fára vihető a legbecsületesebbet, egy vonal itt-ott (czélzás a héber írásmódorra) egészen más értelmet adna a törvénynek stb.“

Itt már Horn úr éleslátása kell hogy a bajból kisegítsen. Ő mondja, hogy a reformot-óhajtók lépjenek ki nyíltan a síkra, nehogy „a czél, mely már oly közel áll, ismét eltűnjék a távol ködöbe“ ő az, ki lapja 10 dik számában, a vezérezikk végén így kiált fel: „előbb a nyílt szó, ezt kövesse a tett;“ mondják ki a világ előtt nyíltan: „szabad férfiak vagyunk, kik Magyarország jölletét, jövőjét, a haladást és a szabadságot többre becsülük, mint a pártfegyelmet és a személyiségek iránti figyelmet.“

E felhívás utolsó része inkább az „Ellenőr“-nek szóló intés. A reform akadályát abban tünteti fel Horn, midőn az „államjogi differenciál áthidalatlan szakadásnak“ megkerülésére buzdít; ez vezet a biztos nyomra. Mert hát az a kérdés merül fel: ki szélesbíté ezt a szakadást? ki emelte magasabbra a választófalat a pártok közt?

Magam Horn elismeri, hogy a Deák-párt kebeléből is hangzanak a reformot stúrgató óhajtasok és pedig nemcsak egyesek részéről, de a sajtóban, a Deák clubban, az országgyűlésben; azt sem tagadja, hogy a Deák párt maga sem állítja azt, mintha az 1867 ki mű a fejlődés netovábbja lenne és bevallja, hogy „az idő és a viszonyok“ mondottak „eddig is netovább“ ot.

Ki és mi akadályozza tehát a reform terén a haladást?

Tisza Kálmán a „Hon“ 133 dik számában mondja el azt, hogy már régen lehetne miniszter, ha ez lett volna ambíciója; de ő nem akart: „el-veit diadalra juttatni,“ ez az ő ambíciója; cikkek végén pedig így írt: „egyezvén elveim a Csernátony elveivel, ugyanazon nézeteknek szokott rendszeren kifejezést adni (vajjon áll-e ez az elől érintett bók-ra nézve is?) a melyek az én nézeteim is“ — így Tisza Kálmán.

Horn a „Nr. Fr. Lloyd“ 11 dik számában ezeket írja: az „Ellenőr“ eddigelő az egyedüli lap, mely ellenségesen lép fel a reform program ellen.“ Ha tehát Tisza K. és az „Ellenőr“ elvei azonosak, sőt nézeteik is egyértelműek, akkor feltaláltuk volna a haladás talorát, ki nem lenne más, mint Tisza a vezér és az ő kebellapja — az „Ellenőr.“

Tisza Kálmán igazat szólott, midőn azt állítá, hogy miniszteri karszékek kinálták; de kár volt elhallgatnia, mily nagy erélyt fejtett ki „a közjogi harc elkeserítésében, s hajthatlanságban a pártok közlekedésének minden áron való meggátolásában.“

Most már Horn is tájékozhatja magát arra nézve, hol kell a reform ellenét keresnie; az „Ellenőr“ cikkekéből s az elv- és nézetegység-ből azt is megtudhatta, ki tiltette fel Csernátont urat a magas paripára.

## Pest, június 14. 1870.

(r. l.) Az országgyűlés tevékenysége most legalább az osztályülésekre szorítkozik, melyek csaknem kizárólag a megerendezésről szóló törvényjavaslatot rostálgatják, még pedig erősen, a mennyiben az ellenék minden kicsiségbe belebotlik, és hévvel, mert a vitaközös — főleg azon osztályokban, melyekben a véletlen körülbelül hasonló számba hozza össze a jobb- s baloldalt — ugyan-csak élénk.

Az első osztály nevezetes módosítást tőn az eredeti szerkezeten; elvetette tudniillik a főispán kizárólagos kijelölési jogát, és ezt az annak elnöklete alatti közgyűlés által választandó 10 tagu bizottságra bízta.

A harmadik osztályban kény kedve szerint gazdálkodott a baloldal egyidőre, mert a jobboldal — tagjai nem jelenlev meg a kitűzött órában — kisebbségben volt. El is vetette a stárialiter az 5, 6 és 7-dik pontot, melyek szerint a szabályrendeletekkel szemben, a miniszterium van legfőbb bírónak téve. Györfly azt indítványozta, hogy a hatalommal az állambiróság ruháztassék fel. Javaslata élénk vitára adott alkalmat. Résztvettek ebben a módosítvány ellen: Deák, Rudnay, Gorove, mellette Ghyezy Kálmán, Györfly, Szathmáry Károly. Ezen indítvány — megérkezvén időközben az elkészt Deák-pártiak — megbukott, s miután szoros összefüggésben áll a főlebb idézett pontokkal, melyekre vonatkozik, ez utóbbiak is változatlanul — szótöbbség által megtartották. E fordulat zokon esett az ellenzéknek, s most azzal vádolja a jobboldalt, hogy mesterséges részletes vitát idézett elő időnyerés tekintetéből. Ily vádakra már hozza vagyonuk szokva. A vitát nem idézheti elő az, a ki nem tesz módosítványt, ha tehát valaki előidézte azt, az a valaki csak Györfly — mint indítványozó — lehetett. Egyébiránt szemére hányni az ellenpártiak, hogy nyújtja a vitakozást — még ha ez való volna is — nagyon naiv dolog, mert épen oly joggal rovatathatnak meg például a hadvezér, ha a tulajdonban levő ellenséggel szemben ügyesen manővroz addig, míg meg nem érkezik a segítség, melyre biztosan számíthat, pedig ezért — ugy hiszem — csakugyan nem volna megróvható egy hadvezér sem. A 8, 9 és 10 dik pontra nézve Deák tön oda vonatkozó módosítványt, mikép az árvaszék elnökét és tagjait kijelölés nélkül a megyei bizottság válassza, s hogy a megyék azonnal kötelesek — szervezősük alkalmával — az árvafgy rendezéséről intézkedni.

Az ötödik osztály Csengery Antalnak — a 17-dik pontra tett — módosítását fogadta el, a mely azt részletezi: a miniszterium mily rendeleteit hajtsák végre a köztörvényhatóságok föltétlenül, mikor repraesentálhatnak, és ha a kormány a végrehajtást követelő, sérelem esetében miként keresethetnek orvoslást a képviselőháznál?

A hetedik és kilencedik osztály azon tüközött meg, hogy a Királyföld nem vonatik be a rendezésbe. Amabban Teleki szólalt fel ez ellen, de Rannicher csakhamar szembe állt vele, kijelentvén: mikép hatósági életök, polgári intézményeik nem vonatíhatnak a megyerendezés közös chablonja alá. Utóbbiban azon indítvány tétetett, hogy miután a Királyföld és több törvényhatóság a kormányjavaslatból kihagytak, továbbá mert a megyék szervezete a kertületek s k. városokra nem alkalmazható, az előterjesztés utasítsassék vissza a miniszteriumhoz. Ezen indítvány elejtetett, ellenben elfogadtatott Lónyay Gáboré, melyszerint a „törvényhatóságok, mint a törvény örei, gyakorolják a vitakozás, felírás stb. jogait, és mint a végrehajtó hatalom közgei az állami köz igazgatás közvetítését.“

Ezek azon főbb mozzanatok, melyeket az osztályülésekből kiemelendőknek tartottam. Hogy ezen munka mikor fog befejezteni, az e pillanatban még csak megközelíthetőleg sem meghatározható.

A vasúti engedélyezések elintézése után valószínűleg a közoktatási miniszter által sürgetett póthitel képezendi a pénzügyi bizottság tanácskozásának tárgyát. Általa a Királybágon tuli részek

## TÁRCZA.

### A magyar mérnök-egylet „Közlönye.“

(IV. évfolyam, 4-dik fűzet.)

XXI.

Növekedő érdeklőséggel veszszük e derék szaklap minden egyes, újabb megjelenő fűzetét kezünkbe s megnyugtató önelégültséggel sorozzuk azt munkaszaktalunk hasonló irányú külföldi termékekben bővelkedő, jobb bíri példányai közé; mert hova tovább mind több több alkalmunk van meggyőzödni arról, hogy az helyét becsülettel megállja, a maga elébe tűzött feladat elérésére nem csak különleges magyar, hanem általános tudományi szempontból is teljes bizottsággal s öntudatos erő-érzettel bír, s ily módon idegen pályatársai közt pirulni oka semmi esetre sem lehet. Vessünk egy futó pillantást a május hó első felében megjelent, ez évi 4 dik fűzet tartalmára, mely a már ismert főbb rovatok szerint következő részletekből áll:

Eredeti dolgozatok.

VIII. szám. A felső Tiszavölgy ármentesítése, Varga Ágostontól. Egy a felső Tiszavölgyből nyitandó árvezető csatorna hasznos és költéges voltának bebizonyítására szolgáló adatok, b. Vécsey Miklós, Beszedés József és Lamm Jakab e tárgyra vonatkozó tanulmányaik és irataik alapján, melyekből kiindulva szerzőnek javaslata következőleg hangzik: „Nyitassák a Szamosból Vetésnél egy elvezető csatorna, mely Dob, Endréd, Székelyhid irányában húzva, Esztárnál Berettyó medrével egyesüljön.“ Ezen csatornának kettős haszna lenne: 1. A felső tiszavölgyi viztorlás jelentékeny tényezőjét, a Szamos megáradt

is érdekelvék, a mennyiben a kolozsvári akadémia és sebészeti intézetre az illető összegből 10,000 frt van praelimiválva.

### Belügy.

A rokkant honvédek segélyezése ügyében gr. Andrassy Gyula miniszterelnök f. hó 12 én gyűlést hívott össze; melyen a miniszterelnök ur előknek kiáltatván ki, előadja, hogy a honvédegyezése eddig begyűlt összeg meghaladja a 125 ezer forintot, mely számban azonban nem foglaltatik minden tényleg kijelentett segédadomány. Véleményezi, hogy segélyben csak oly honvédek részesítsenek, kik a 1848 és 1849 diki harozokban lettek rokkantakká. Ez indítvány helyesléssel fogadtatott. Bizottság küldetett ki a segélyzendők összeírását fogantatásait, s a segélyzés elveit és módosításait illetőleg tervet készítsen, s azt az elnök által összebivandó gyűlés elé terjessze.

Büntetőtörvényjavaslattal lepetett meg a napokban az igazságügyi miniszterium. Rechborni Fúger Miksa jogtudor küldte meg, mint egy 280 irott ivre terjed, s nem kevesebb mint revisiója, s a mostani viszonyokhoz alkalmaztatása azon büntörvénykönyvnek, melyet az 1841—1843 i országgyűlés bizottsága dolgozott ki. Fúger nyug. főtörvényszéki alelnök; ismert jogtudós.

A polgári házasságról szóló törvényjavaslat a jövő héten fog az igazságügyi miniszterium törvénykezítési osztályánál szönyegre kerülni.

Fegyelmi tanács állítatott fel az igazságügyi miniszterium kebelében. Elnöke: Horváth Döme, miniszteri tanácsos.

A felsőbb kir. bíróságok személyzetében támadt hézagok pótlása és az ujon szervezett állomások betöltése iránti tanácskozásra kiküldött bizottság az igazságügyi miniszteriumban már befejezte tárgyalásait. Főfigyelem a képességre fordítatott, mely mellett azonban a nemzetiség, s a hazai nyelvek ismerete is döntő befolyást gyakorol.

### Magyar országgyűlés.

#### A képviselőház ülése június 13 án.

Elnök: Somsich Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Bedekovich Kálmán, Gorove István, Horvát Boldizsár miniszterek.

Jegyzők: Mihályi Péter, Jámor Pál és Széll Kálmán.

Tárgyai: Végmegszavazása: 1. Az Alföld fümei vasutnak. 2. A báttaszék dombvár-zákányi vasut kiépítéséről szóló törvényjavaslatnak. 3. A szentpéter fümei vasut kiépítése tárgyában beadott törvényjavaslatnak. 4. A felebbviteli bíróságok póthitele iránt beadott törvényjavaslatnak. 5. Tárgyalása a II. osztály azon külvéleményének, hogy fontosabb vasutakról szakférfiak hallgattassanak ki.

A jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesítettik. Több kérvény nyujtatik be s illő helyre utasítottak.

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter: T. ház! Van szerencsém letenni a t. ház asztalára a törvényjavaslatot a magyar földbirtelintezetről azon

vizeit — mint valami biztonsági szelep — elszármaztatván, ezzel a romboló vízradásoknak sok részben elejét venni. 2. A Tiszavölgy keleti része ezen csatorna vizét többszörösen gyümölcsözővé teheti. A javaslat s az abból eredő haszon mindenesetre figyelemre méltó, főleg azokra nézve, kik az árvizek által leginkább sanyargatott vidékek vízhelyzeti viszonyaival ismeretesek, s talán állásuknál fogva is hivatra lehetnek ezen árvízlevezető csatorna kérdését tisztába hozni.

IX. szám. A cs. és kir. tengerészeti számára Polában építetett nagy száraz dock leírását adja Nádas y Nándor, a VIII. és IX. számú rajzlapok kíséretében. A valóban nagyszerű víziépítménynek terjedelme, mind végig érdekes ismertetése egy oly egyén részéről, ki a kivételül, mint egyik tényleg közreműködött, kétszeres érdeklőséggel bír, s azon körülmény, hogy azt, mit nyujt, eredeti forrásból, közvetlenül meríteni alkalmas volt, az előadás becset csak növelheti.

X. szám. „Az első erdélyi vasút piski petrosenyi szárnyvonalának építési nehézségeit“, közli s öt rajzlapal (X-től XIV-ig) világosítja Nagy János. A szaktársak mindenesetre köszönettel vendik e rövid s néhány kiválóbb példa által megfoghatóvá tett vázlatot is, mely a nevezett vaspálya — fájdalom, kissé tán igen későn figyelemre méltatott — nehézségeinek hü képét óhajítja adni; legfőlebb csak azt sajnálhatjuk, hogy különök hivatalos elfoglaltatásai nem engedték mélyebben hatolni a tárgy érdemébe.

A „fővárosi köz munkák“ czime alatt hihetőleg maga a szerkesztőség szól hozzá a jelen évben alkotott X-dik, a Buda Pest szépítésére fölveendő 24 millió kölcsön, és a fővárosi köz munkatanácsa felállításáról alkotott törvényezikhez, s néhány igen helyes és figyelemre méltó eszmét hoz felszínre, főleg a Duna szabályozás munkabevételének és az érintett fővárosi köz munka-tanács öz-

kérelemmel, hogy azt kinyomatni és az osztályok tárgyalása alá tenni méltóztatassék. (Helyeslés.)

Elnök: A t. ház határozatához képest ki fog nyomatni, és képviselő urak közt szétosztatni és a maga idejében tárgyalás alá vétetni.

A pénzügyi és vasúti bizottság tesz jelentést azon törvényjavaslat és engedély-okmány tárgyában, melyet a köz munka- és közlekedési miniszter ur az érsekújvár nyitra trencséni vasutvonal kiépítése iránt a háznak előterjesztett és melyet a ház nevezett bizottságokhoz utasított tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett.

A kinyomatás és kiosztás elrendeltetik.

A napirenden van a következő törvényjavaslatoknak végmegszavazása: Az alföld fümei vasut eszék-sziszek károlyvárosi részének kiépítése; a báttaszék-zákány-dombvári vasut kiépítése; a szt.-péter fümei vasut kiépítése; a felebbviteli bíróságok póthitele iránt.

A ház mindezeket megszavazza. A napirend utolsó tárgya a II. osztály külvéleménye, melyben egy határozati javaslat elfogadását ajánlja. Azt kívánja ebben kimondatni, hogy a vasúti bizottság nagyobb fontosságú vasutvonalakról az érdemleges tárgyalás előtt szakférfiakat hallgasson ki.

Miután már a házszabályok rendelkeznek arról, hogy a vasúti bizottságok szakférfiakat hallgassanak ki, a határozati javaslat hosszabb vita után elejtetett.

### Vidéki levelezés.

N-Bun, jun. 11 én, 1870. — Tekintetes szerkesztő úr! Nem valami irka firka viszketeg, de a figyelmemet ki nem kerülhető események kényeszeritnek arra, hogy becses lapjának olvasó közönségét újból értesítesem a Nagy Bun községét még kimélni nem akaró elemi csapásokról.

Ugyanis folyó évi június hó 9-dik napján nagy-buni gróf Bethlen László úrnak egy két lak-szobából állott szellér háza, melyben bárom övegűző lakott, s minden javaik beleégték, reggel 7 órakor — hihetőleg vigyázatlanságból — meggyuladván, egy pár óra alatt egy azzal szomszéd-ságban levő ménes szinnel együtt, a mely szin több mint 15 öl hosszúságu volt, és nem régen épült, a legbecesebb épület eser- és búkkákból, hamuvá égett. S minthogy a népség kapálni volt, csupán a szélescsendnek köszönhetni, hogy a vizár által megkímélt több házak és gazdasági épületek is nem lettek a vést jöslött lángok martalékaivá.

Ugyan június 9-kén estefelé egy terhes felleg borította záppal a már megrongált buni hárt, s az épületektől megfosztott patakmenti lak-teleket végig iszapolta, s ha valaki egy néhány épületfáját hazaszállította, kifogyott belőle.

Es ma június 11-kén ismét megnyitlak az ég esatornai délután 1 órakor, s midőn 2 órakor soraimat írom, a falu között kiáradva, szétterülve látom a megáradt patakokat. Csak hogy már nincs előttük semmi rontani való, mivel tágas út nyilt már féktelen rohamuk előtt.

A gróf Bethlen László úr épületei tudomra tűzkár ellen biztosítva voltak a küküllőmegyei kölcsönösön biztosító társulatnál, és ez javára is lesz, mivel a vizár által is — nem számítva eliszapolt földjeit — csupán búzában és kaszeli törbúzában mit a viz elvitt, több mint 4,200 frt értékű kárt szenvedett.

szaktárgyának mikéntjére nézve. Sokkal inkább bizunk kormányunk jó akaratában, hogysem, különösen az utóbbi pontra vonatkozó irányeszmék kellő méltatásának mellőzését róla feltehetnők.

Ezen közlemény után „a vasúti és hajózási m. kir. főfelügyelőség batáskőréhez tartozó közlekedési vállalatok 1869. évi forgalmára vonatkozó statisztikai adatok“ összeállítására küti le figyelmeztet, mely lapokra terjedő részleteiben a vaspálya és hajózási vonalok hosszával, a forgalom nagyságával, az üzleti eszközök létszámával, valamint a mult évben előfordult csekély számú balesetekkel ismertet meg, s enged teljesen kielégítő pillantást vetnünk e nagy fontosságú közlekedési ügy mibenlétére.

Is mertetések.

I. A vaspályák és közútak „vashidjai keresztszelvényeinek meghatározásában szükséges biztonságáról“, német.

II. A „Varsop féle aéro-göz gép“ ismertetése, angol források után Vidéki Lászlótól.

V e g y e s e k.

E rovat mindig változatos tartalmából ki kell emelutni ez uttal az 1. és 2. számot, melyek közül előbbi egy a waggonból kizökent vasúti kocsi könnyű szerrel és gyorsan eszközölhető vizsgálóvizsgálására szolgáló elmés, egyszerű találmányt, utóbbi egy felszerkezet emelő igen könnyen kezelhető készüléket ismertet, a szövegbe nyomott csinos ábrák és világos leírás segélyével. 3. A Cavour csatorna. 4. A zürichi magyar-egylet és 5. A snezi csatorna forgalma, mind megannyi hasznos apróságok.

A z e g y l e t i t á r g y a l á s a i -nak áttekintése, mely e fűzetben 1870. márczius 12 től az apr. 9-én tartott szakülésig terjed ki, meggyőzhet mindenkit arról, hogy egyeletünk anyagi és szellemi tekintetben tetemesen gyarapodik, a közfigyelem mind jobban feléje fordul, s körébe vágó

Adja Isten, hogy legyen utolsó hasonlóm tudósítáom! s ha még élek, a valamit írok, annak kedvezőbb tartalma lehessen!

Május 27-diki közleményem még eddigelé nem szenvedett változást, s ha valami történik, figyelemmel kíséri öszinte tisztelője

Nagy Mózes,  
nagy-buni ev. ref pap.

K.-Vásárhely, június 7-kén, 1870. — A „M. Polgár“ idei 60 dik számában K.-Vásárhelyről „Sósmezei“ név alatt megjelent egy valami „közös iskolát“ emlegető elmélkedés, melyre illető úr engedelmével szabadon pár megjegyzést tennem.

Sósmezei úr, ugy látszik, eszmeeserelői tehetségeit akarja fejleszteni, midőn a fentebb említett cikk egyrészét írja, és e célra nem talált más anyagot, mint egy „közös iskola“ jámbor óhajtatást. Czikkiró azok közé kíván számíttatni, kik megértvén a kor azon kívánalmát, hogy csak mivel államban, mivel nép örvendhet jobblétnak és boldogságnak; ugy szinten megértvén azt is, hogy az egyetlen ehöz vezető út a jó nevelés és oktatásból indúl ki; dicserő elismeréssel nyilatkozik K.-Vásárhely azon polgárainak hazafiáságról, „kik a népevelés szent ügyét nem csak mint czélszerűt eszmét, hanem mint anyagi és szellemi jólétünk főtámpontját is felkarolták.“ Dicseret és elismerés „Sósmezei“ urnak, csak hogy a dolgot el ne birtelenkedte volna, mit onnan merek gyanítani, hogy bár azon helység polgárai közé tartozon, s mint ilyen a helyviszonyokkal ismeretes vagyok, még eddig semmi olyast észre nem vettem, a miből a híresztelt „közös iskola“ létrejöttét lehetne kimagyarázni, ha csak illető úr egy eszményt nem állított fel és arról nem ábrándozik.

Igaz ugyan, hogy indítványba hozatván az említett eszme nagy lelkesedéssel mint „indítvány“ elfogadtatott, de a Laethe ép oly nagy árja által el is sodortatott. Szerény nézetem szerint pedig a leg-üdösebb eszme feltalálása és indítványozása is csak egy ér valamit, ha nem csak eszményileg, hanem tárgyilag is fogantatosított, mert e nélkül az eszményi későre termi meg óhajitva várt gyakorlati gyümölcsöseit. Lehet ugyan, hogy „Sósmezei“ úr tanuja volt a nagy lelkesültségnek s oly hévvel tört ki a csakugyan külvönsen az említett helyen nagyon czélszerű eszme valósitása feletti öröme, hogy nemes vágyaitól öszönözötven, rögtön tollat ragadott s az említett dicbeszedet még akkor megírta, nem gondolván meg, a szalmatűz mily hamar ellobog. Vagy tán visszaképzelte magát azon korba, midőn az említett hely polgárai nem csak lelkesültek, hanem tenni, és ha szükség volt, nagylelkten áldozni is készek voltak a közjórt, mely esetben bator vagyok azon tanácsot adni: hasonlítsa össze a hajdaut és jelent, és sohajton fel a költővel e képen: „Régi dal, régi dicösögről.“ Továbbá azt megjegyzem, hogy nem „Székely János úr“ volt az említett eszme megpendítője, legalább a mellette vagy tán inkább ellene tartott beszédéből nem az tűnik ki; miután abban azon óhaját fejezi ki, mennyire czélszerűnek látná, ha az említett helység polgárainak vallásos érzelve egy tudna intézkedni, hogy a közös iskola mellőztessék, és iskoláit mégis a fennálló törvények szerint szervezhetné.

Mindezekből átláthatja „Sósmezei“ úr, hogy mind az említett helység polgárainak, mind t. Szé-

szaktárgyában véleményét kikérni, s azt tekintetbe venni, nem tartják már elvesztett fáradságnak, főlöaleges dolognak kormány, testületek és magánosok! A részvényesek szaporodása pedig oly annyira örvendetes mérvet ölt, hogy, mint a jelen fűzet borítékján olvasható, a tagok száma már nem kevesebb, mint 1,015, kiknek egy tekintélyes százaléka nem csak fillérével, hanem szellemi munkásságával is jelentékeny leodületet ad az egylet ügyeinek.

Es mivel megelőző közleményünkben épen e lapok hasábjain történt a nyilt kérdés a mult évben kitűzött szerkesztői pályadíjak ügyében, kötelelőségünknek tartjuk ugyan itt jelenteni, hogy a közelebből tartott választmányi ülések egyikében mindkét pályadíj (egyik eredeti dolgozatra 10, másik átdolgozott ismertetésekre 5 darab aranynyal) a szóval, tettel, tollal egyaránt tevékeny Hieronymi Károly egyleti titkárnak íteltetett oda.

Reméljük, nem fogja rossz neven venni tőlünk az igen tisztelt szerkesztőség, ha végül ismét egy szerény óhajításunknak adunk néhány sorban kifejezést. Habár a helytakó központi tagok annak szükségét alig érzik, a vidéki tagokra nézve annyival kívánatosabb lenne, hogy a „Közöny“ a „fővárosi építkezések feltűnőbb, izlés vagy czélszerűség tekintetéből kiválóbb példányai közül egyet egykoronként rajzban és rövid leírásban bemutatasson“ olvasóinak, s egyuttal a művelt külföld azon egyleteinek, melyekkel csereviszonyban állhatni szerencsénk van. Az idegen szaklapok mindig kiváló figyelmet fordítanak ilyenmő közlésekre, s azok — ritkán és jól megválasztva — magyar mérnök-egyleti közlönyünk becsének is fokozására fogának szolgálni.

Horváth S,

kely János urak akarva, nem akarva hízelt és a bizonytalanba elbirtelonkedett reményt fektetve, kissé tévedt, e csakugyan szent és üdvös eszme iránt táplált elhízem hazafias érzelmeiből származó öleteit nem tudván azon irányban nyilvánítani, miként óhajította volna.

Meg vagyok győződve, hogy sajátkép azt akarta kifejteni, mennyire óhajandó volna említett helység iskoláit úgy rendezni, hogy azon szűk körű szűk is, a kik már a nagyon csekély tandíj miatt gyermekeiket azon szerencsétlen helyzetbe kívánják juttatni, hogy az értelem és felvilágosultság egyelőn sugara sem juthat el. Ne öljk meg gyermekeikben az embert, hogy legalább évtizedek múlva ne kelljen azon szomorú tapasztalatra jöni, mely a közlebbi népszámlálás alkalmával kitűnt, hogy t. i. 4.500 bál álló népességből több mint kéthöz nékülözi az értelem és felvilágosodás forrását. Ha, a mit hiszek is, ezt akarta kijelenteni polgártársaiknak, köszönet minden baladást kívánó nevében; különben hamis tanbizonyoságot tett.

Várhelyi.

### Kimutatása

azon összegeknek, melyek a Nagy-Bún és szomszédos árvizkárosultak részére Krasznamegyében gyűjtettek s a főispán gr. Bánffy Béla ő miga által kormánybiztos m. Daniel Gábor úrhoz küldettek át kiosztás végett.

Gróf Bánffy Béla 50 ft, B. Bánffy Elek 10 ft, Böllönyi Zsigmond 5 ft, Boosánczy Adolf 4 ft, Szilágyi Sándor sz. bíró 1 ft, Bideskuty Antal bírt. 2 ft, Józsa Gyula gyógyszerész 1 ft, Nagy Lajos gyámoköltő 1 ft, Márkus Flórián törv. ülnök 1 ft, Árdt Ernő 1 ft, Maniu János 1 ft, Lázár Gyula m. esküdt 1 ft, Józsa Oszkár m. esk. 1 ft, Papp János körjegyző 2 ft, Krizsán Károly vár. kapit. 1 ft, Ajtai Albert sz. bíró 1 forint, Kovács László bírt. 5 ft, Domy Károly törv. jegyző 2 ft, Sz. Simlyói Ács ezéh 2 ft, Farkas Károly vár. polgárm. 3 ft, Kedves György 1 ft, Görög kath. Korolyán Döme vicarius által 9 ft, Gubás-czéh 6 ft, Bod Demeter 1 ft, Csizmadia ezéh 5 ft, Fazakas ezéh 4 ft 75 kr, Szabó ezéh 4 ft, Kovács ezéh 4 ft, Asztalos- és lakatos ezéh 9 ft 30 kr, Farkas Gizella k. a 2 forint 95 kr, Kémeri szakasz sz. bíró gyűjtése összesen 83 ft 11 kr, b. Bánffy Zoltán 20 ft, Hubert Iván II od alispán 5 ft, b. Györfy Lajos 5 ft, Hubert József bírt. 2 ft, Koronka Lajos v. főbíró 1 ft, Szathmáry Dániel ügyv. 1 ft, Hollaki Árpád v. ülnök 1 ft, Aknai Mihály bírt. 1 ft, Szilágyi Antal 1 ft, Bartha Samu m. ülnök 1 ft, Albach Geiza főszolgabíró 3 ft, Eröss István számvevő 1 ft, Nagy László ev. ref. lelkész 1 ft, Tompa Károly ügyv. 3 ft, id. Domy László főügyész 1 ft, b. Huszár Lajos m. pénztárn. 3 ft, Szalgáry József gyógyszerész 1 ft, Nagy Domokos sz. bíró 3 ft, Benkő Lázár m. üln. 1 ft, Reiner Albert m. főjegyző 1 ft, Ajtai Albert sz. bíró 1 ft, Percseui szakasz összes gyűjtése 87 forint 79 kr, Ezenkívül Genosi Sándor sz. bíró 12 ft, Kovács Ferenc esküdt által 8 ft 89 kr, Bagosi szakaszból: Halmos község és a solyomkői tvegyvár személyzete 17 ft 92 kr, Nagyfalu községi lakosok 2 ft 15 kr, Bagos községi lakosok 7 ft 54 kr, Magyar-Valkó 6 ft, Magyar-Patak 12 ft, Borzás 7 ft 27 kr, N. falu 1 ft 66 kr, Jaáz 16 ft 10 kr, Váralya 4 ft (t. Kovács János görög kath. lelkész ő maga adott 2 frtot), Nagyfalu 5 ft 45 kr, Goldglancz Lajos 4 ft, Frank Ignác né 1 ft, Herzfeld Éliás 60 kr, Lang Mór 4 ft, Groisz Gáspár 50 kr, Gerzon Jakab 1 ft, Grosz Mihály 1 ft, Goldglancz Móricz 50 kr, Bálkányi Sámuel 50 kr, Porics József 1 ft, Veisz Jónás 50 kr, Brüll Farkas 1 forint, Brúder Herman 1 ft, Bálkányi József 50 kr, Fülep Antal 1 ft, Jölbéj Kristóf 50 kr, Gáspár Ábrahám 40 kr, Klein Sámuel 30 kr, Czitterbaum 30 kr, Keller Ferenc 50 kr, Márton Mózes 20 kr, Gáspár Jónás 20 kr, Goldglancz Ignác 24 kr, Mendel Mózes 28 kr, Vallerstein 40 kr, Jakab Lajos 1 ft, Preisz Simon 25 kr, Brüll Izák 5 ft, Hirschman Izák 1 ft, Grünhut Igoác 50 kr, Klein Herman 1 ft, Benedek József 2 ft, Bül Dávid mint gyűjtő 1 ft, Dr. Berger János 3 ft, Dr. Berger Jánosné 2 ft, Schvar. V. Váradról 1 forint, Szabó Albert Sarmaság 2 ft, Berger Herman 1 ft, Ansch Móricz 1 ft, Brüll Salamon 1 ft, Davidovics Irma 1 ft, Davidovics Mózes 1 ft. A krasznai járásból: M. Kezsel községi lakosok 33 ft 12 kr, O. Kezsel közs. lak. 10 ft, Márton k. l. 7 ft 66 kr, Pecsely k. l. 6 ft, Raton k. l. 4 ft 7 kr, Kraszná k. lak. 4 ft 70 kr, Kr. Horváth k. l. 15 ft, Petenye k. l. 2 ft, Seredeuk. l. 1 ft, Mártonffy Emánál bírtokos 5 ft. Összesen 605 ft 60 kr, azaz: hatszáz öt forint és hatvan krajczár.

### UJDONSÁGOK.

(—) Albrecht főherceg a jövő héten Budára érkezik, hogy a közös hadsereg felett szemlét tartson.

(—) Rajner Pál belügyér e hó 14-én este ép egészséggel a fővárosba érkezett.

(—) A nagy-várad-kolozsvári vasútvonal ünnepélyes megnyitása, mint biztos forrásból értesültünk, június 15-ére van kitűzve. Gr. Mikó Imre ő miga volt közlekedési miniszter és e vasút te-

remetője, lesz az ünnepély vezetője, mely alkalommal részint a egyszerű ünnepély, részint a felsőges tájak megismerésére csak a fővárosból mintegy 150 vendég készül Kolozsvárra, s a vidékről szintén számosan fognak ide jöni. Hir szerint, naponta három vonat indul Kolozsvárról, u. m. reggel személyvonat, mely estére ér Pestre; délelben vegyes vonat, mely a n.-várad est felé vonathoz csatlakozva, másnap reggel érkezik Pestre, — este pedig egy tehervonat.

— A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság által Vizi Márton, a tölgyesi kir. vámszedői állomásra ideiglenes minőségben kinevezetett.

— Felhívás. A kolozsvári iparos ifjuság által a Rózsáigetben rendezendő zártkörű jótékony célú májalis június 19-én fog megtartatni. A jövedelem három negyedrésze a Honvédeknézetra, egynegyede pedig a Sétatér felszerelésére fordítatik. A mulatságot „Pongrácz testvérek” kiegészítő zenekara fogja jeles játékaival érdekesé tenni. Azon t. családok, a kik minden szorgalmuk és igyekezetük dacára is netán megbívatást nem kaptak, méltóztassanak az elmaradást csupán halmozott teendőiknek tulajdonítani, s ha a mulatságban résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek jegyért a bizottmányhoz fordulni. A pénztárnál különben egyes jegyek 1 forintjával lesznek kaphatók. Egész családok tetszés szerinti belépti díjt fizetnek. Rosz idő esetén a mulatság el fog napotlatni, mert fő célünk a szabadban megtartani, a megtartandó mulatságot pedig reggel taracklővések adandják tudtúl. A bizottmány mindent elkövetett, hogy a t. pártoló közönségnek egy élvezetes napot nyújtson, s reméli, miszerint törekvésait a legszámosabb részvét jutalmazandja meg. A mulatság kezdete délután 2 órakor. A bizottmány helyisége van a főtérén a „kis lábosháznál” ugynevezett Radák-néféle-ház. Kolozsvárt, június 15-én, 1870 A rendező bizottmány.

— A helybeli királyi jogakadémián az 1869/70. tanévben a nyári félévi vizsgák következő időben és sorrendben fognak megtartatni: Írásbeli vizsgák: Julius 1-én. 1. Magyar állam- és jogtörténelem. 2. Austriai polgári törvény és 4. Statistika. Julius 8-án. 1. Magyar magánjog. 2. Polgári perrendtartás. Julius 9-én. 1. Ethika. 2. Bányajog. Julius 15-én. 1. Pandekták. 2. Kath. egyházjog. 3. Pénzügytan. — Szóbeli vizsgák: Julius 4. és 5-én Nemetgazdaszat, Statistika. Julius 6. és 7-én Magyar állam és jogtörténelem. Ausztr. polgári törvény. Julius 11. és 12-én Ethika, magyar magánjog. Julius 13. és 14-én Polgári perrendtartás, bányajog. Julius 18. és 19. Pandekták, kath. egyházjog. Julius 20. és 21-én Pénzügytan. Az előadások június 28-án fejeztetnek be. Kiadta a kir. akadémiai senatusnak f. év június 11-én tartott üléséből dr. Landerer Oszkár, tanácsjegyző.

(—) Az ev. reformátusok kolozsvári főtanodájában az 1869/70. iskolai év második felében tartandó közviszámolatok rendje. A) Jogászok. Jun. 20-án, d. e. 8-11. d. e. 3-6. Nemetgazdaságtan. Jun. 21. d. e. 8-11. d. u. 3-6. Alkotmányi és igazságügyi politika. 22. d. e. 8-11. d. u. 3-6. Bölcsészeti Erkölcstan. B) Bölcsészek. Jun. 20. d. e. 8-11. II. évek. Egyház történet. d. u. 3-6. I. évek. Ásványtan, Földtan. 21. d. e. 8-11. I. évek. Köz-történelem. d. u. 3-6. II. évek. Növénytan. 22. d. e. 8-11. II. évek. Honi történelem. d. u. 3-6. I. évek. Magyar. irod. tört. 23. d. e. 8-11. II. évek. Természettan. d. u. 3-5 I. évek. Latin irodalom. 5-7 I. évek. Hellen irodalom. 24. d. e. 8-11. I. évek. Menyenyiség. d. u. 3-6. II. évek. Latin irodalom. 25. d. e. 8-11. II. évek. Gondolkodás és Ismerettan. C) Középtanodai és elemi osztályok. Jun. 20. d. e. 8-11. Közp. VI. osztály. 22. d. e. 8-11. Közp. V. 23. d. e. 8-11. Közp. IV. d. u. 3-6. Elemi IV. 24. d. e. 8-11. Közp. III. d. u. 3-6. Elemi III. 25. d. e. 8-11. Közp. II. d. u. 3-6. Elemi II. 27. d. e. 8-11. Közp. I. d. u. 3-5. Elemi I. D) Rendkívüli tárgyak. Jun. 19. d. u. 3-6 óráig az ének és zenekar nyilános próbatétele az intézetben. 20. d. e. 11-12. Francia nyelv. 26. d. e. 7-12. Közp. VI. oszt. magán szigorlat. 28. d. e. 9 órakor érdemsorozat olvasás, főlebbvitel, jutalomosztás s a félévre visszapilantás után: az isk. év ünnepélyes berekesztése.

— A „M. Polgár” újdonsága komoly pesti újból megérkezett. És hogy a diplomatiák kiegészítse, hozott magával onnan tengerészeti és phisicai tudománya mellett, egy jó csomó érett almát a chemiai és phisicologiai tapasztalatokból. Az orvosi kar nagy bámulatára már hirdeti is, hogy a strychnin nem tartozik a legerősebb mérgek közé (!) mert abból 4 gran szükséges, hogy halált okozzon. E felfedezésnek örülni fog a párisi tudóstársaság. Felvilágosításul azonban annyit mondhatunk, hogy 1/2 grannál többet életveszély nélkül egy közönséges balandó be nem vehet. Ha nem hiszi, tegyen kísérletet.

— Irodalmi újdonság. Saját alatt van s Stein János helybeli könyvtár kiadásában közlekedő meg fog jelenni Marliitt E. német író „Gizela, a birodalmi grófnő” című jeles regényének magyar fordítása.

\* Megjelent és hozzánk is beklüdtetett: „Rückblicke auf die Entwicklung der ungarischen Volkswirtschaft, im Jahre 1869. Herausgegeben von Alexander Dorn. Ez érdekes és adatú czikkgyűjteménynek ára 1 ft o. ért. Megrendelhető Fekete Bernád könyves műkereskedésében Pesten.

(—) Véres verekedés a katonák között. M. Vársárbelyről írják nekünk: verekedés volt a közlebbi bétfön, az itt állomásozó Rodich- és Ludvig-ezred emberei között. A civakodás, mulatság alkalmával pofonütéssel kezdődött, s csak bétfön este ért véget, mikor már, a karón kezdve, agyú kivételével, minden fegyvert alkalmazásba vettek. E

nap délelőtti kémszemlézés és könnyű előrsi csatározás közt telt el, s a valódi ütközet csak este kezdődött. Ekkor már annyira összpontosíták erejüket, hogy a küzdők száma, két részről, 80—90 főre rugott s egy kisebb őrsjáró csapatot visszavertek. Ha az erőlyes honvédeknél, honvédekkel nem intervenál, hibetők, hogy halottak is maradtak a csataterén. Így, jelentékenyebb sebesülés csak kettő történt, egy embernek lábát furta át az őrsjártó golyója, a másiknak fejét horzsolta. Apróbb kardvágás, szuronydűfés, bottetés, ködobás akár hány van.

(—) Lapunk múlt számában azon hírt közöltük, hogy egy orvos-növendék megmérgezte magát strichnionnal, mihez újabb tudósítások nyomán hozzá tesztük, hogy az illető még nem halt meg, vas természetesen küzd a kemény méreg erejével.

△ A Burián-féle értékes könyvtár egészen el van árverezve. A közel 10,000 kötetből álló könyvtárból alig gyűlt be ezer forint. Hallatlan pottom áron prédálták el. És miért? Öt száz forint adóssággért. Az árverezési költségek oly borzasztó sokba vannak kerítve, hogy a szegény özvegynek majd mi sem marad.

+ Mily gyorsasággal rombolnak és építenek minálunk a város úrmája alatt? Példa erre a hidkapu, melynek lebontását hónapok előtt már megkezdék és még mai napig is nagyrésze a romoknak ott fekszik, hova leest. Hanem, a kiknek jó izlésük van és az ilyesmitől undorodnak, vigasztalhatják magukat aval, hogy egy év alig telik el és készen lesz.

(—) A honvédsereg tábori főpapjával, hir szerint, Romer Floris tudós benczés van designálva. E hírt azért sem tartjuk lehetetlennek, minthogy a honvédség főparancsnoka József főherceg ő fensége Romer urnak egykor tanítványa volt.

(—) Pécs város közgyűlése felterjesztést tett a miniszteriumhoz, kérvény, hogy a megyerendezés iránti törvényjavaslatot mielőbb tárgyaltaassa és életbeléptetését eszközölje ki.

△ Ha így megy, jaj a sétatéri fákknak. Neki esett egy 14—15 éves gyerkőcs a sétatéri hid mellé ültetett fiatal gyönyörű fákknak, s egy késsel jókat vagdalt rajta vigan dudorászva. Rajta érték azonban a kis pomologuszt s meg akarták zálogolni, hanem édes apja jótállás mellett valahogy kimenté kedves fiát a pásztor kezei közül. H. Károly úr, kinek a sétatér széplőse, épülése körül nagy érdemei vannak, mihelyt ez eset tudtára esett, az atyához sietett s felszólította, hogy a fia által elkövetett rongálásért fizessen az egylet pénztárába 3 forintot, különben törvényes uton veendő fel ez öszszeszeget. „De biz én nem fizetek azért a néhány palczáért s drága fiamat se feddem meg” lön a felelet. A rendőrségnek kellett volna tehát ez ügyet elintézni, hova tőstét be volt jelentve. El is intézték ottan, de hogy? A válasz megmondja: „Nem akarunk feljönni a hamisak, sem az apa, sem a fia, mit csináljon az ember fia?” megfogjuk a fülöket? Na persze!

(—) Új sétatér-út fognak nyitni a sétatérén, a Diana fürdő hátamögött lefolyó Szamos-árka mellett fölfelé egész a Rózsa ligetig. Az út szélei két-felől egerfákkal lesznek beültetve, hogy azok által az éneklő madarak is szaporodjanak. Szép, szép az egyenes út, hanem mégis szeretnők, ha mielőbb elkészülne ez a másik is. Ha nem lenne oly sok a pénz kérdés!

▷ Álomlátás. A „M. Polgár” szerdai számában valaki a kolozsvári temető felett sármal hangon karrog. „Több sírbolt be van dőlve s beutók nemcsak a koporsókat kegyetlenül összeszűzta, hanem a rothadó hullákat kifordulva, a testrészeket össze viszabánnya s halotti lepleiket szétvonszolva találtuk.” Brrr! Hanem ne ijedjen meg az olvasó közönség, mert bizonyára csak sajtóhiba, hogy nincs e sorok előtt: „álomképek.”

□ Egy kissé furcsa. A napokban Pesten egy Levkovicz nevű izraelita kereskedő meghalt. Temetése a zsidó szertartás szerint volt elhatározva, s a végösszeget megtételére már a zsidó rabbi is megjelent az illetővel. Egyszerre azonban odahajt 12 bérkőcsi 24 úrral, kik a halotti szobába sietnek, a koporsót beszűgzik, arra a szabadkőmives jelvényeket felaggatják s a rabbi és család szeme előtt a halottat elviszik, hogy azt a szabadkőmivesi szabályok szerint eltemessék.

□ Tehát mégis. A „Sz. Hirlap” szerint M. Vársárbelyt komolyan iparkodnak szépirodalmi lap teremtésén. Szép dolog, ha igaz. Tiszta szívünkkel óhajítjuk, hogy ne járjon úgy, mint elődje. Hát a hogy járt?

(—) Cajca városban földrengés volt. Száz ember áldozatul esett, sokan megsebesültek.

(—) Deák Ferencz mint koma. Nagy Illés, Uriban lakó földmives azon bizalmas kéressel járult az ünnepelt férfinhoz, lenne szives az ő fia mellett, ki gymnasialis osztályokat végez a fővárosban, a bermalás szentegének fölvételekor a bérmagyai tisztet elfogadja. — „Jól van, komám uram”, szolt jókedvűen az öreg ur, szivesen elfogadom; és az egyszerű földmives leirbailan öröme, be is váltotta szavát.

(—) Anglia és Amerika között új tengeralatti hűzalt fognak felállítani, melynek létesítését egy új társaság 600,000 font sterlinggel biztosítja. Árjegyzéke az eddiginek csak egy harmadát teszi.

(—) Az egyiptusi alkirály kertigazgatója jeleuleg Pesten van, s a czéltól ment oda, hogy 4 magyar kertész segédet szerződtessen a kairoi kert-hez.

(—) Párisban egy galagonya gyökeret bámulnak, melynek a természet tökéletes emberi alakot adott. Keze, lába és ragadó madárhoz hasonló feje van.

(—) Két százados sas. E hó 8-án egy sasat löttek Magyarországon Bélye közelében, melynek nyakán vaskarika volt, „1646” számmal, a mi azt mutatja, hogy már két viharos századot élt át.

(—) Borzasztó volt a Konstantinápolyi égés, melyről már szöltünk e rovatban. Az eddigi kimutatás szerint 500 ember áldozatul esett, kiket eddig fölaltáltak, azonban még számosak lehetnek romok között. A leégett házak száma: 3500. A múlt kedden 71 temetés volt. A város a sátrakkban fanyászó kárvallottak közt naponként 18,000 font kenyert, 3500 font rizst, 500 font vaját, 100 nagy kosár olivát, 50 doboz gyertyát osztogat ki, e mellett tömérdek viselőruhát, ágyneműt és konyhaeszközt.

(—) A „Hon” adomája. Luskandi óta ösmertes dolog, hogy Deák Ferencz meg Kemény Zsigmond egymásnak jó barátjai; azt meg szintén tudjuk, hogy az „öreg ur” a „Pécsi Lapok” szerint „könnybe lábbalod szemekkel” a Margitszigeten lakik. Természetes, hogy jóbarátok egymást olykor meglátogatják, s önként értedődik, hogy az keresi fel a másikat, a melyik relatíve mégis könnyebb legyen. Kemény Zsigmond tehát egy hét óta folyvást elindul Deákhoz, de soha nem ér el hozzá. Alig ül fel a gözbajóra, annak kellemes ringása álomba szenderíti, a publicum lábujjhegyen jár, a gép halkítja fűtűt, a matrozok köztelzetet igazítanak párnánál, a levegő tisztelget lebel a nagy alvó iránt. A bajó megérkezik Margitszigetre, a vendégek kiszállnak, az alvó ott marad, új vendégek szállnak be, a bajó visszaindul s az alvót vissza viszi Pestre. Az „öreg ur” aztán nem juthat barátja látogatásához.

(—) Egy obsitos kérvénye a királyhoz. Egy kiszolgált katonát — ki pár év előtt őrmesteri ranggal quietált — az ambíció ismét kiragadta a „tett” mezejére. Az öreg ur ugyanis békében élte hátralevő napjait s nem igen sokat törődött a katonasággal. Azonban a közlebbi előléptéseknél fiát, ki szintén a hadseregben szolgált, kinevezik főmesternek. Az öreg ur elhítté magával, hogy a fia ezután — mint egyenrangú vele — nem igen fog iránta respektust érezni. Fogja magát, kérvényt intéz a királyhoz, melyben arra kéri ő felségét, hogy vágja ketté a természetellenes viszonyt, mely apai tekintélyét össze-viszta csorbítja. Az öreg kérelmét meghallgatták, s pár nap előtt hadnaggyá, tisztelbeli hadnaggyá nevezték ki. Most a „respektus” egyszemély helyre van állítva. Az apa megint parancsolhat fiának.

Tűzkronika. Ismét tűz volt Pesten, mi egy idő óta majd minden 2 od 3ad nap megtörténik; az üllői uton 67 sz. a. háznak pinözjében gyult ki, melyben a felette fűszerkereskedéshez tartozó nagy mennyiségű fűszerárak, mint cukor, kávé, olaj, borseszsz stb. stb. volt felhalmozva; a kár több ezer forintba megy a biztosítva volt, ugyan csak Pesten tűz támadt egy más kereskedésben is, de ez hamar észrevétetvé nagyobb kár nélkül eloltott. Baján leégett az ujonnan épült emeletes cserépfedélű takarékpénztár fedele fényes nappal egészen. Borzasztó égés volt a Konstantinápoly egy részét kitevő Périában; a vész oly dimenziókat vett, mely századonként alig egyszer fordul elő; romba dűlték a tömör kővelépaloták, consulatusi lakok, templomok, színházak; összesen több mint 7 mondvá hétezer ház égett le; a kár milliókra megy, legutóbbi tudósítás szerint a hatalmas Bréma egy ehez hasonló catastrofnak színhelye, a tűz egy rakár mellett forgácsok közt gyufával játszó gyermekek gondatlanságából eredt, s midőn e sorokat írjuk a város még mindig ég.

— Légekronika. Pünkösöd másod napján a koromlai pusztán oly sűrű és nagyszemű jég esett, hogy a vetéseket mind teljesen letarolta s kiszámíthatlan károkat okozott; hasonló szomorú birtok hallunk az ország más vidékeiről, jlesen a szászföldről s csak fel vigasztalásul vehetjük azon jelentést, hogy a hol nem járt jég, ott legalább a vetések dusak, nagy kiterjedéstű jégverések voltak Komárom és Györmegyek területén is. It a jég esével volt bár vegyítve, de majd galamb tojányi nagyságánál fogva a ledűtött vetésekben, melyek aligha felélednek, még is sok kárt tett. E szomorú birtok megdöbbsentővé teszi azon körülmény, hogy a jégverések az idén a hol jelentkeznek rendkívüli romboló erővel lépnek fel. Apróbb jégező volt Kolozsvárt és Magyar Derzsén is.

### KÜLFÖLD.

Páris jun. 12. Egy f. hó 11-ki magán levél jelenti Rómából: Monsignor Dupanloup tegnap a legmélyebb esend közepette küzdött azon szándék ellen, hogy a pápa előjogai fokoztassanak. Azt hiszik, hogy a pápa primatusa feletti viták a közlebbi héten be fognak fejeztetni. A csalhatatlanság ellen már 72 szónok van feljegyezve.

A „Constitutionnel” egy Flensburgból kapott magántávirat nyomán állíthatni véli, hogy

a porosz király s az orosz császár közti találkozás...

Mi-ugymond erre a „Journal des Débats“... binni szeretjük, hogy mindez merő hypothesis...

Páris, jun. 14. Mint hallatszik, Grammont herceg a Mong által a Szent Gothárd vasut iránt...

Florence, jun. 14. Antonelli bibornok az olasz külügyminiszter által a zsinatra vonatkozólag...

Florence, jun. 14. A kamara tegnapi ülésében így nyilatkozott a külügyminiszter: Saldanha...

Madrid, jun. 11. A kortes mai ülésében ki-nyilatkozta Prim, hogy hiában fáradozott négy...

Bukarest, jun. 12. A 2-ik választó kerületben kétes a választási eredmény. Pitești-ben jelen...

létesíteni. Prim biztosítja a követeket, hogy az in-terregnum alatt nem tarthatni nyugtalanágoktól.

Mint Konstantinápolyból 10-ről jelen-tik, a lapok közlései, a f. hó 5 iki tűzvésznel sze-rencsétlenül jártak száma iránt...

Szt. Pétervár, jun. 14. Mihály nagyher-czeg, a czár fiére, Teheránban találkozott a persa...

sahhal. Ennek következtében a sah konstantiná-polyi utja elmarad.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyiltér. \*)

A-s tisztelettel tudatja a „Magyar Polgár“ t. olvasóival, hogy említett lap ellen azon „adom-ért“...

Egyelőre legyen neki azon megjegyzés meg-engedve, hogy a „Magyar Polgár“ dolgozó társá-nak sem ártana a spiritu (szellem), hogy a...

Hir szerint azon anekdota írója egy pap. Ha ez igaz, akkor csak a papi rend és az üz-szes jámbor katolikus hívek gyalázatára dolgozott...

\*) Az e rovatban megjelenő cikkekről csak a sajtó-hatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

1202) A legjobb és legolcsóbb órák, 3 évi írásbeli jótállás mellett, a sok évek óta magának hírnevet szerzett Babos Sándornál Genfi zsebórák.

Table listing various watch models and prices, including 'Ezüst hengerórák', 'Arany hengerórák', and 'Ezüst-láncok'.

A kolozsvári hitelbank és zálogkölesöntársulat. 1. leszámítól váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket...

Stein Jánosnál megjelent s általa minden hiteles könyvárusnál kapható:

A vallásos eszmék története. Főiskolai tanulók s mivelt olvasók számára. Dolgozta SZÁSZ DOMOKOS, kolozsvári ev. ref. pap, egyházmegyei jegyző s vallás-tanár. 1-ső füzet. Ára 80 kr.

Gr. Széchenyi István „BLICK“ jének magyar fordítása. Közli K. PAPP MIKLOS. I-ső II-dik III-dik és IV-dik füzet. Ára 2 frt. DEGRÉ A. A kék vér. Regény. Ára 1 frt 40 kr.

Stein János könyvkereskedése Kolozsvártt, elfogad előfizetéseket a „Pápák bűnei“ című három kötetes munkára. Előfizetési ára 3 frt. Legteljesebb pesti szakácskönyv a szövegbe nyomott képekkel, Sz. Hilaire Jozéfa, Kováts Irma, Dorn Anna, Gombos Erzi, s többek után, függelékkel a magyar-gazdasszony házi kincstára.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás függelékkel. Hivatalos kiadás. — Ára 2 forint. Rendeletek tára. 1870-ki folyam, 1-ső és 2-ik füzet. Igazságügy miniszteri rendelet a telekkönyvi rendtartásnak Erdélyre való kiterjesztése iránt 60 kr. Törvényjavaslatok. I. Az első folyamodási bíróságok rendezéséről. II. A bírósági végrehajtókról. III. A királyi ügyészség szervezéséről. IV. A békebírókról. V. Az államtisztviselők nyugdíjazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról. VI. A köztörvényhatóságok rendezéséről. VII. A községek rendezéséről. Ára 1 frt.

Holnap juni. 19-n a DIANA-FÜRDŐ UJVILAGHOZ címzett nyári mulatókertben SALAMON JANOS bucsuzeneestélye lesz.

Légyfogók, melyek czélszerűségök és csinos alak-juknál fogva bárhol is alkalmazhatók, s tömegtelen legyet elpusztítanak, má-jus 15-kétől fogva 35 krajczárért, vi-dékre küldve pakolással együtt utánvét mellett 50 kr-ért kaphatók. Karvázy Gyula kereskedésében Kolozsvártt.

Hirdetés. Ns. Alsó Fejérmegyében, Ó-Peterla-kán egy 943 öf belső telek, 8 hold 1008 szántó, 5 hold 979 öf ka-száló, 583 öf szőlő, 1 hold 513 öf legelő, 3 hold 40 öf erdő, 786 öf ter-méketlen helyekből álló birtok; nem kül-önben a havii határon: egy m. e. 30 szeker szénáttermő kaszáló, mind két hely-ségben aránylagos koresmajaggal, örök áron eladó. Bővebben értesülhetni M. Bük-kösen t. Gálfi István, és D.-Szentmártonba m. Szilvássy Sándor uraknál is. O. Brettye, június 11-én, 1870.

ARKANUM. A cs. k. szabadalmazott patkány, házi és mezői egér, vakond és svábbogár pusztító. t. gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. Műtán önnök és k. szab. arkanumát bá-mulatossal sikerrel alkalmaztuk, kérjük hogy postafordultával még 6 szelenczét küldeni szíveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neuhani és burgauai főnögyárak igazgatósága Stájerhonban. Valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Fölly és Hutfesz (a főtér), M.-Vásárhelyt Fegaraszi Demeternél, Brassóban J. L. Heshaimernél, Segesvárt és Szeg-benben J. B. Misselbacher és fiainál kapható. 1 nagy bádog 1 ft, kis bádog 80 k. Egyes bádog meg-rendelésre is utánvételt melett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citrom-benőcs, egyedül szer a fagyhőzőgök és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 kr.

AZ 1870-KI TÖLTÉSŰ BEL-ÉS KÜLFÖLDI ÁSVÁNYOS GYÓGYVÍZEKBŐL raktárámba a következők újra megérkeztek, melyek a legújtanosabb áron kaphatók u. m. Selti, Marienbadi, Karlsbadi, Püllnai, Seidschütz-zi, Gleichenbergi, Kiszingi, Halli-jód, Ivandai, Csizi-jód, Cigelkai-jód, Sulini, Rákospalatai, Alapi, Előpataki, Borszakai, Koróni, Sztójkai, Turi, Szt. Jakabi-és Árpád-, Hunyadi-, Rákóczi-, Széchenyi-, Erzsébeth és Deák-budai gyógyvizek sat. Továbbá ajánlom figyelemreméltó száraz és olajba tört nagy festék raktáromat az alább írt olcsó árak mellett. Olajba tört festékek ára: 1 font fehér festék 36, 40, 44, 46 kr 48 kr 1 " gyöngyszín festék 36, 40, 44 " 36 " 1 " kaiser-grün (zöld) 60-70 " 92 " 1 " laub-grün (zöld) 40-44 " 60 " 1 " graz-grün (füzöld) 40 " 44 " 1 " kávézsin (222) 40 " 24 " 1 " diófászin 40 " (222) sat. (6-\*) Az olajba tört festékeim úgy vannak elkészítve, hogy 1 font festékhez fél font finisz olaját kell bele tölteni, s akkor azon-nal bár milyen tárgy megfestéséhez használható lehet. Nagyobb megrendelések gyári áron szolgáltatnak ki kereskedésomból. Találtnak még kereskedésomban mindenféle lackok u. m. „bu-tor“, „bőr“, „pádimontóm“ és „kocsi-lack“, „fehér“ és „barna“ finisz gyári áron. A festékekhez, valamint a finisz vagy lackokhoz megkívánató edények és ecsetekkel is el foghatók látva, s kivá-natra mindég bormentes és friss festékekkel szolgálhatok. Cs. kir. szabadalmat nyert OSKAY IMRE 1 font ára csak 36 kr. fűszer-festék kereskedésében Kolozsvártt. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítenek.

# Wichtig für Bücherfreunde!

## Garantie für neu, komplet und fehlerfrei!!

Die Preise sind in Ö. W. in Banknoten gestellt.

a) **Bibliothek deutscher Original-Romane** 10 dicke grosse Bde., Octav. Ladenpreis 20 fl. für nur 2 fl. b) **Bibliothek historischer Romane** der besten deutschen Schriftsteller, 12 dicke grosse Bände Octav, Ladenpreis 27 fl. für nur 2 fl 50 xr. c) **Neueste Bibliothek historischer Romane** der besten deutschen Schriftsteller, 12 dicke grosse Bände Octav Ladenpreis 30 fl. für nur 3 fl. Die vorstehenden 3 Bibliotheken a. b. c. sind erst neuerdings von mir angekauft und wurden bisher noch nicht ausgetobten!!! **Geschichte des Rabbi Joshua ben Josef Hannotzri** genannt **Jesus Christus**. Einzig wirklich wahre und natürliche Geschichte des grossen Propheten von Nazareth. 2 Bde gross Octav 3 fl. (Ein seltenes und höchst interessantes Werk) **Das 6. und 7. Buch Moses** das ist Moses magische Geisterkunst, das Geheimnis aller Geheimnisse, wort und bildgetreu nach einer alten Handschrift des Papstes Gregor Kraus in 38 Kupfertafeln samt einem wichtigen Anhang (dieses höchst interessante Werk ist nur in wenigen Exemplaren gedruckt und daher sehr selten) früherer Preis 16 fl. für nur 5 fl.!!! **Paul de Kocks** humoristische Romane. Beste illustrierte Pracht-Ausgabe 50 Theile mit 50 feinen Bildern 7 fl. **Erholungsstunden** Belehrende Unterhaltung in Erzählungen und Geschichten mit Bildern. 300 Seiten stark gross Octav sehr elegant 1 fl. 20 xr. **Der Landwirth des 19. Jahrhunderts** eine umfassende Darstellung der gegenwärtigen Landwirtschaft in allen ihren Zweigen. 50 Bände mit 2500 Abbildungen nur 6 fl.!!! **Der grosse Anekdoten-Schatz** in 1000 humoristischen Erzählungen, Gedichten, Anekdoten, Puffs 10 dicke Bände, gr. Octav nur 2 fl. **Neuer Venuspiegel** mit Abbildungen (versiegelt), 1 fl. 80 xr. 1) **Schiller's sämtliche Werke**, Original-Ausgabe 12 Bde. 2) **Göthes Werke**, 6 Bde. 3) **Album nordgermanischer Dichtung** 2 Bde, mit Stahlstichen, gr. Octav pompöser Prachtband mit Goldschnitt. Alle 3 Werke zusammen nur 6 fl.!!! **Sophie Schwarze** Romane aus dem Schwedischen, 118 Bde. 7 fl. 60 xr. **Feierstunden** in 100 ausgewählten Romanen, Erzählungen, Novellen etc. mit vielen hundert Illustrationen, 2 Bände sehr elegant, 3 fl. 20 xr. **Bibliothek ausgewählter Erzählungen** von Hackländer, Höfer, Gerstäcker, Fanny Lewald, Wildermuth u. A. 24 Bde. gr. Oktav sehr elegant 6 fl. **Die Ausbeute der Natur**. Eine Anweisung die Naturkräfte fürs Leben nützlich anzuwenden mit 358 Recepten. 400 Seiten stark nur 1 fl. 50 kr. **Süddeutschland, Ungarn, Schweiz, und Italien** illustriert, malerisch beschrieben mit 175 sauberen Abbildungen sehr elegant 2 fl. **Die Fortpflanzung des Menschen** und die heimlichen Gewohnheiten beider Geschlechter, mit 24 feinen lithogr. Abbildungen 3 fl. **Dr. Heinrich**, vollständiger und sicherer Selbstarzt für alle Geschlechtskrankheiten, versiegelt. 2 fl. **Dr. Morel**, das Geheimnis der Zeugung, 2 fl. **Dr. Warston** die Heilung geheimer Krankheiten und selbstverschuldeter Schwächen 1 fl. 50 xr. **Der Ehespiegel** (versiegelt) 1 fl. **Eugen Sue's Romane**, hübsche deutsche Cabinet-Ausgabe, 128 Bände 8 fl. **Walter Scott's Romane**, deutsche, neue elegante Ausgabe 108 Bände 9 fl. **Hogarth's sämtliche Zeichnungen**, mit Lichtenbergs vollständiger Erklärung und circa 100 Stahlstichen, Prachtband 7 fl. **Willibald Alexis** ausgewählte Romane. 6 Bde Ladenpreis 19 fl. nur 3 fl. **Geschichte der Kriege Oesterreichs gegen Preussen**, von 1740—1866, 20 Theile gross Octav, mit 20 sauberen Stahlstichen 2 fl. 50 xr. **Mexiko**, grosses Prachtkupferwerk, circa 400 Seiten stark gr. Octav mit 16 prachtvoll ausgeführten Stahlstichen, feinstes Papier in elegantester Ausstattung nur 2 fl. **Der Kreuzzug der Schwarzen**, höchst interessant, 2 Bände neueste Ausgabe in schöner Ausstattung nur 1 fl. **Boz** (Charles Dickens) **ausgewählte Romane**, 43 Bände 2 fl. 50 xr. **Spanien und Portugal**, malerisch-historische Beschreibung der pyrenäischen Halbinsel mit 12 Prachtstahlstichen, nur 2 fl. **Die Dresdener Gemälde-Galerie** mit 24 Photographien der beliebtesten Bilder derselben, elegant geb. mit Goldschnitt 5 fl. **Die malerischen Rheinlande**, 400 Seiten stark mit 100 sauberen Abbildungen 2 fl. **Vom Vergnügen** 3 Bde. 7 fl. **Aus dem Leben eines jungen Mannes** und seiner schönen Frau, 2 Bde. 4 fl. **Ida's Memoiren**, 4 Bde 2 fl. **Grecurts Gedichte**, 2 fl. **Die Sinnenlust** 3 fl. **Moderne Sünden** 3 Bde 2 fl. **Memoiren eines Kammermädchens** 1 fl. **Die Damenwelt** unter der Regenschaft des leichtfertigen Herzogs von Orleans 1 fl. 50 xr. **Olga und Lothens Erlebnisse** 4 Bde 2 fl. **Hulda und Fanni's Abenteuer** 4 Bde. 2 fl. **Chronik scandaleuse**, 2 fl. Das weltberühmte echte **Düsseldorfer Künstler-Album**, grosses Prachtkupferwerk ersten Ranges, mit Text und zahlreichen Kunstblättern, der vorzüglichsten Künstler, (jedes Blatt ein Meisterwerk) Quart, pompöser Prachtband mit Goldschnitt, 5 fl. **Polizei-Geheimnisse** und **der Jesuit**, höchst interessanter Roman aus der Neuzeit, 5 Bde. gr. Octav, 2 fl. **Rafael-Album**, mit 24 prachtvollen Photographien, Rafael'scher Meisterwerke, eleg. geb. 5 fl. **Alexander Dumas** hübsche deutsche Cabinets Ausgabe 128 Bde 8 fl. **Malerische Naturgeschichte der drei Reiche**, 750 Seiten Text mit 330 prachtvoll kolor. Kupfern, Prachtband 3 fl. 1) **Shakespeare's sämtliche Werke**, illustr. neueste Auflage in 12 Bänden mit Stahlstichen in reich vergoldeten Prachtbänden 2) **Neues elegantes Schiller-Denkmal**, 2 Bände, gr. Octav. (dieses Werk kostet im Ladenpreis allein 9 fl.) Beide Werke zusammen 6 fl. **Die maerische Schweiz**, 2 Bde mit 75 sauberen Abbildungen, 2 fl. 1) **Lessings Werke**, elegante schöne Octav-Ausgabe 2) **Körner's sämtliche Werke**, Prachtband. 3) **Eduard Duiker's Gedichte**, Original-Prachtband mit Goldschnitt Alle 3 Werke zusammen 4 fl. 1) **Gooper und Kpt. Marryat** und **Ferry's ausgewählte Romane**, 34 Bände. 2) **Leopold Schäfer's Novellen** 9 Bände, schöne Ausgabe (diese allein kosten im Ladenpreis 9 fl.) Alle 4 Werke zusammen 4 fl. **Illustrirte Mythologie aller Völker**, 10 Bände mit 300 Illustrationen, nur 2 fl. **Heinrich Zschokke's** humoristische Novellen, 3 Bde, gr. Octav 2 fl. 80 xr. **George Sand's Romane** 75 Bde. 5 fl. **Die Justizmorde aller Länder**, interessant erzählt, 20 Theile, mit sehr vielen Illustrationen, 2 fl. **Der illustrierte Hausfreund**, Scherz und Ernst zur Unterhaltung und Belehrung 2 Bde. mit 140 feinen Stahlstichen und Illustrationen 1870, nur 1 fl. 20 xr. 1) **Webers Demokritos** neueste Ausgabe gr. Octav. 2) **Saphirs humoristische Schriften**, beide Werke zusammen nur 2 fl. 50 xr. **Chronik des Oeil de Boeuf** der innern Gemächer des Schlosses in Paris, und Verfalls der Sitten unter Ludwig des XIV. XV. und XVI. 8 Bände gr. Octav (selten) 1 fl. 11. **Capt. Chamier's** sämtlich beliebte Seeromane 15 Bde gr. Octav 3 fl. 50 xr. **Capt. Wilson's** sämtliche Seeromane, 6 Bände Octav. 2 fl. **Brasilien** höchst merkwürdige Erlebnisse und Reisen in diesen so interessanten Lande von J. Rathffe 2 Bde. mit 48 sauberen Abbildungen 2 fl. **Ostindien** malerisch-historische Beschreibungen dieses höchst interessanten Erdtheils, gr. Prachtwerk mit 24 Prachtstahlst. statt 8 fl. nur 2 fl. 50 xr. **Bibliothek deutscher Klassiker**, 60 Bänden mit Porträts in Stahlstich 2 fl. **Hamburger Novellen**, pikant, interessant, 3 Bde 2 fl. **Cassanova's Memoiren**, beste vollständigste deutsche illustrierte Ausgabe 17 Bde gr. Octav 9 fl. **Liebes-Abentheuer** des Lorenzo da Ponta, Seitenstück zum Cassanova, 3 fl. **Liebesabentheuer des Chevalier Faubias**, neue vollständigste Ausgabe, 2 Bde, gr. Octav 4 fl. **Schönheits-Album** mit 20 Photographien von Frauengruppen in reizendster Stellung, sehr elegant, 4 fl. **Frauenschönheiten** Beautés de Femmes 24 brillante Photographien von Frauengruppen in reizendsten Positionen elegant gebunden 5 fl. **Friedricke Bremer** ausgewählte Romane 39 Theile 2 fl. 20 xr. **Das 7-mal versiegelte Buch** der grössten Geheimnisse 2 fl. **Heinrich Heine** Höllenfahrt, höchst launiges Poem in 24 Kapiteln 1 fl. 40 xr. **Die Stadtglocke** illustrierte Unterhaltungen zu Lust und Lehre. 380 Seiten gr. Quart mit über hundert sauberen Illustrationen 1 fl. 50 xr. **Das illustrierte Paris** romantisch malerische Beschreibung dieser Weltstadt. 380 Seiten stark mit 150 feinen Abbildungen 1 fl. 80 xr.

### Musikalien.

**Der musikalische Hausfreund** Festgabe für geübte Spieler. 12 elegante Salon-Kompositionen enthaltend, 2 fl. **Weber Album**, 10 brillante Original-Compositionen von Weber, Spohr, Meyerbeer, Kücken, Taubert u. s. w. nur 2 fl. **Grosses Hamburger Tanz-Album** für 1870, das Grösste existirende, 60 Seiten stark 2 fl. **Walzer-Album**, 6 der beliebten brillanten Walzer von Godfrey, Faust ect. enthaltend 2 fl. **Opern-Album**, brillant ausgestattet, 6 Opern enthalten 2 fl. 30 der neuesten, beliebtesten Tänze, einzeln 15 xr. zusammen 2 fl. **Die beliebtesten Opern** der Gegenwart: **Robert, Norma, Stradella, Troubadour, Stumme, Nachtlager, Don Juan, Regiments-tochter, Freischütz, Rigolietto, Faust, Martha** Alle 12 zusammen 5 fl. 75 xr. 12 der beliebtesten Salonkompositionen von Ascher, Jungmann, Mendelssohn-Bartholdi, Richards u. A. Ladenpreis 8 fl. nur 2 fl. **Jugend Album**, 30 beliebte Kompositionen, leicht und brillant arrangirt, prachvoll ausgestattet, 2 fl. **Festgabe auf 1870**, brillantes Festgeschenk für Jedermann, 2 fl. **Tanz-Album** auf 1870, 25 Tänze enthaltend, mit eleganten Umschlag 2 fl. **Mozart's und Beethovens** sämtliche 54 Sonaten für Piano elegante Ausgabe 4 fl. **Mozart's** berühmte Symphonien á 4 mains 2 fl. **Mozart's** sämtliche Klavierstücke 1 fl. **Volkslieder-Album**, 100 der beliebtesten Volkslieder enthaltend, 190 Seiten stark. 1 fl. 50 Tánze für Violine zusammen 2 fl. dieselbe mit Pianofortebegleitung, Orchester Parisien 4 fl. **Webers** sämtliche Sonaten für Piano 1 fl. **Franz Schubert**: Müllerlieder (24), Schwanengesang (14); Winterreise (24) Erlkönig (22); u. s. w. Alle 84 Lieder zusammen nur 2 fl. **Beethovens** sämtliche Symphonien á 4 mains 5 fl. 64 der **beliebtesten Ouverturen** für Piano von Mozart, Beethoven, Spohr, Schubert, Weber, Boildieu, Herold, Auber, Bellini, Rossini u. s. w. Alle 64 zusammen nur 5 fl. 75 xr. **Des Pianisten Hausschatz**, 12 brillante Original-Kompositionen der beliebten Komponisten Godfrey, Harmston, Kafka, Richards u. s. w. nur 2 fl.

**Gratis** ausser den bekannten werthvollen Zugaben zur Deckung des geringen Portos bei Bestellungen von 5 fl. und 10 fl. noch neue Werke von Auerbach, Mühlbach, illustriert erhält jeder Werke und Classiker gratis

N. B. Direkte Bestellungen unter Beifügung des Betrages in österr. Banknoten (Postvorschuss wird hieselbst abseiten der Postanstalten nach den k. k. österreichischen Staaten nicht ertheilt) werden sofort prompt ausgeführt.

Siegmund Simon in Hamburg.

(264) (1-3) Bücher-Exporteur 31 grosse Bleichen 31.

(45) — 1/6 1870. — (8-\*)

## Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerért Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

**Figyelmeztetés.** Múltan tapasztaltam, hogy az úgynevezett Seidlitz-por használati utmutatóikkal árutatnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjokről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megfigyzéssel figyelmeztetni, miszeint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katyujája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-papjegyemmel van ellátva.“

**Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 forint oszt. ért.**

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görösök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlás, köztvényserűtő tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartalmasabb gyogyeredményt viltak ki. Ezen, már nagy csomagá nőit levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógy módot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezai gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyogyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán csak**

**Kolozsvártt: BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyogytárában b-monostor-utca a városi Redoute során; továbbá **Wolf J., dr. Hintz György** és **Engel J.** gyogytárában.

**Beszterczen:** Szongot György.  
**Brassóban:** Jekelius F.  
**M. Vászárhelytt:** Jeney Károly és Bucher M.  
**Nagy-Károlyban:** Schöberl.  
**Nagy-Szebenben:** Müller gyogyász.

**N. Váradon:** Jánky Antal.  
**Segesvártt:** Teutsch J. B.  
**Szászsebesben:** Binder F. gyogyász.  
**Szerdahelytt:** Schimert F. gyogyász.  
**Zilahon:** Harmath S. F.

A fennebbi ézegeknél létezík még ezeken kívül a

**norvegiai „Bergen“ városból való valódi**

## DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb füvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az ivergek el vannak látva védmakkal és kimerítet használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt ivergekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsír faj a dorschhalaknak legodonosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a **bépecsételt ivergekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyogyász a mell- és tüdőbetegségeknél, scrophulus és rachitis, köszvény és csúz. itült hörkítetés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

**MOLL A.** gyogyász Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

Kolozsvártt a

## nagy Bazárban

„opus opes“

431 4-7

Egyéni Könyvtár © Fundația pentru Școală - BC

**Pályázat.**

A zselkyi ág. hitv. Magyar egyház (Beszterce vidék) egy megüresedett 2 dik tanító-, organista- és énekesvezér állomásra f. év **augustus 15-ig** pályázatot hirdet.

Évi fizetése: készpénz 100 frt. o. é., 92 erdélyi véka tiszta búza, 46 véka zab, 1 hold szántóföld, egy gyermektől járó 25 krajczár tandíj, szabadlakás és végre faizás a községi erdőből.

Az ev. ref. képezde végzettek egyenlő tekintetbe vétetnek az ág. hitvallásuakkal.

A pályázni kívánók a helyszínen megjelenni és kellőleg felszerelt folyamodványokat a kijelölt határidőig aláírthoz bekielteni sziveskedjenek.

Zselyk, június 1-jén, 1870.

**Utolsó posta: Teke.**

**FORIS JÁNOS,**  
zselkyi ág. hitv. lelkész.

(261) (2-6)

Gözben fött **gyümölcsök** és bárminek víz és léggelenni lekötésére a drága lantorna helyett a legbiztosabb, czelszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb penész hártó

## Angol pergament-papír

mely az eddig használt pergament-papírokat jószág és tartósságra nézve hasonlíthatlanul felülmúlja, **íve 5, 8 és 10 kron.**

Kapható **Stein János** papír-kereskedésében Kolozsvártt.

(155) 18/6 (14-20)

## Az idő pénz.

Egy óra alatt meg lehet 1000 darab fehérré-  
müt jegyezni egy elpusztíthatlan, kitorúthetlen

### Jegyző-tínával,

mi által a hímzés feleslegessé vált, s a fehérré-  
müt nem árt, és alórt által árulárk:

1 üveg kitorúthetlen jegyző-tinta 1 frt.  
1 fehérré-müt-bélyeg 2 betű el 30 kr.  
Ugyanaz monogrammal 80 kr.  
1 szám ára darabonként 8 fr.  
Korona 40 kr.  
1 nyomtató párna esetlett 10 kr.

Metsző munkák a legújtanvosabban szá-  
mittanak. Levélpapír vagy boríték 100- a 55, 65 kr.  
szines 65 kr. angol bordázott 75 kr. dito angol bor-  
dázott 1 frt. boríték a feunnebbi árban.  
100 darab látogatójegy brisztól 60 kr.  
100 darab lak 85 kr. 1000 darab pécset-  
bélyeg finom 2 frt. 20 kr.

Megrendelések utánvett mellett küldendő **Bettelheim** papír- és díszáru-kereskedésébe Bécs-  
ben, cs. kir. kertmívelési épület.  
Elárúsítók tetemes árelengedést kapnak.

(23) 18/6 (4-\*)

## Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatal korom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj esendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivitele következtében látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább félhettem, mivel folytonos gyuladásos dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitünőbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszűntette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadá egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifju koromban tökéletesen látéromnak érvendek. Ezen jótkönyv hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó használása után eldobták a szemüvegét, s régi természetes látérojüket visszanyerték. Ezen mód-ó szer egy illatos léi, melynek alkatrészei az éjszaka-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és ártal. az részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvártt. Ó egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr-ért o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen léit töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyammal vegyíteni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájéket megmosvatni, a hatás igen jótkönyv és üditő a egyszerű-mind a bür frissességét fúntartja és eszközi.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segítve, a kik az igazság világa utánai egyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fatalságnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordítás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

**Dr. Romershausen.**

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig

a kis üveg 2 frt 80 kr.  
a nagy 2 frt 20 kr.  
a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvártt.

Viszont-eladók nagyobb mennyiség vételénél aránylatos engedéket

## GUGGENBERGER PÁL

dismü-esarnokában, Kolozsvárt, nagypiacz.  
Kaphatók a legújabb divatu selyem, bársony, posztó, szalma és hárs  
**férfi- és gyermek kalapok.**

**Bársony, brünnel, posztó és bőr női és gyer-  
mek topánok, fénymázos, kesztyű- és zer-  
gebőr férfi-lábbelik.**

A nálam vett lábbelik igazíttatását is elvállalom.

Továbbá ajálomdusan berendezett **norinbergi diszmücsarnokomat** melyben kaphatók különféle nagyságu uti **bőröndök, bőr és vízmentes vászonból, hajtó s lovagló ostorok, sétapálcák esőernyők, ha-  
lász eszközök, mindennemű toiletté-eszközök és illatszerek, evő-  
eszközök, s minden házi kellékek** nagyválasztásban s jutányos árákért.

**Talmi-arany, bronz, aczél és csont ékszerék.**

**Gyermek-játékok.**

Legdusabb választéku **porcellánraktáromban** kaphatók a legu-  
jabb ízés szerint készített **asztali, kávé és thea készletek, vagy kit-  
lönféle egyes tálak és tángyéroek.**

**fris pozsonyi kétszersült és thea kenyér.**

(137) Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan igazíttatnak. (9-12)

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket  
level állításon gyógyít a néhczékr valódi orvos Dr. Knisch  
0. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse N. 45. Eddigé 100 máj  
(36-156)  
(97)

# Jelentés

## a brassai közönséges nyugdíj-intézet 1869-dik évi kezeltetése és gyarapodásáról.

Ezen év folyamában történt az igazgatóságban az intézet fennállása óta a legelső változás. Ezen intézet mélyen tisztelt alapítója nyugalmazott helytartósági tanácsos **Burgenkroni Lange Péter** ur előhaladt életkorában fájdalommal szenvedések által kórhágyba szegyezve a főgondnokságot letette; s épen így **Kinn János** ur is aggyastyán életkora s nagyon meggyengült szemvilága miatt a gondnokságról lemondott.

Ugy véljük, hogy ezen intézet alapítója érdemeinek bővebb fejtegetését itt hallgatással mellőzhetjük, hisz a szavak is csak halvány képét adnák intézetünk minden tagjai áldáskívánatuknak, kik ez intézet jótékonyágában már részesültek, vagy ezután részesülni fognak.

A megüresült helyek az 1869-dik év márcz. 24-én választás által töltettek be; főgondnokká városi tanácsos **Brennerberg Ferencz** és gondnokká kereskedő **Remenyik István** választattak meg.

Ha a 26-dik igazgatási évi eredményeit tekintjük, csak örvendetest jelenthetünk. Ez évben 133 tag lépett nyugdíj élvezetbe. Az 1869-dik év kezdetén, az azelőtti 1868-dik évre, 1065 egyének nyugdíjra 24,465 frt 21 kr. fizetett ki. Egyáltalában az intézet alakulása óta az 1869-dik év végeig 168,413 frt 60 kr. nyugdíj fizetett ki, s ezzel minden bizonytal sok szükségét enyhített.

Hogy az intézet tehetségképeessége mily méltó elismerést talált ismét a közönség bizalmában a lefolyt évben, azt a számmal kifejezett tényállás legvilágosabban kimutatja. Az összes tagok tulajdonát tevő alap az 1869-dik évben 674,418 frt. 54 kr. 71 krral emelkedett, és így 50,294 frt 17 krral növekedett.

Az intézetbe lépett 288 személy, tehát 69-el több mint az 1868-dik évben, s szolgáltattak ezek az intézetnek, beállási és korutánpótlási illetékek gyanánt összesen 8777 frt. 16 kr., — tehát 2749 frt 32 krral többet, mint az 1868-dik évben. Nem hagyhatjuk itt említetlen, hogy ezen évben új beállási és korutánpótlási illetékekből 2000 frttal jött több be, mint bármely más évben az intézet fennállása óta. Legelőkelőbb volt a részvét Brassóban, Kóhalmon, Szász-Keresztúron, Kassán és Feketehalmon.

Az intézet fennállása, azaz az 1844-dik évtől fogva az 1869-dik év végeig egészen véve, merő részszereintekre számítva, 58,188-an léptek be az intézetbe. Az 1869-dik évben 46 tag lépett ki halál által az intézetből, kik közül 14-en nyugdíjasok voltak.

Kaptak nyugdíjra az 1869-dik évre egy egyszerű teljes beállás után, ha évi illetékeiket a 17 várakozási éveken át rendszeres befizették, a 17 éves nyugdíjasok 15 frt., — a 25 évesek 17 frt 48 kr. — a 35 évesek 28 frt 52, az 55 évesek 42 frt 32 kr., a 60 évesek 51 frt 52 kr., — a 65 évesek 60 frt 72 kr., és így tovább.

Az elhelyezett tőkék kamataiból csak 12,297 frt 12 kr. van hátralevőben, ezzel szemben azonban a tőkék legtöbb részének kamatja 8392 frt 60 krral az 1870-dik év május 1-sőjéig már előre be van fizetve, miszerint ugy tünik ki, hogy a valóságos kamathányi csak 3,904 frt 52 kr. tesz. Egyébiránt ezen hátralevő kamatok legnagyobb része is az 1870-dik év elején már befizetett.

Ezzel ugy véli az igazgatóság, hogy a közelebb lefolyt év figyelemre legméltóbb adatait köztudomásra juttatta. Azokra nézve, kik ezen intézet lényegét még nem ismerik, tájékozásul még megjegyezzük:

### 1) A Brassai közönséges nyugdíj-intézet nincs részvényekre alapítva, hanem inkább az egész gyümölcsözőleg elhelyezett tőke az összes tagok kizárólagos tulajdona.

2) Ez minden egyes tag befolyása és ellenőrködése alatt áll, a mennyiben senki sincs attól elzárva, hogy az egész kezelést tetszése szerint megtekinthesse, a választmányi gyűléseken jelen lehessen s czélszerűnek vélt indítványokat, vagy észrevételeket bocsásson tanácskozás és határozat alá, s hogy ezen tanácskozásban, ha legalább egy teljes nyugdíjas tag, szótalhatson is. Általában a nyilvánosság elve egész teljességében van alkalmazva.

### 3) Ezen intézet nem követel belépő tagjaitól betételi tőkéket, hanem csak 17 éven általi, 6 százalékos kamattal, illeték gyanánt, azon tőkéknek, melyek más hasonló intézeteknél le szoktak tétetni. Mindenkinek szabadságában áll, hogy magának tetszése szerint egy, vagy több, teljes vagy részletes, nyugdíjra biztosítson. Egy teljes nyugdíjra szükséges 12 frt 60 kr. évi illetéknek 17 éven általi fizetése; egy részletesre ennek tízedrése, az az 17 éven általi évenként 1 frt 26 krral. A ki az illetéket 17 éven át megszakasztás nélkül befizette, annak számára a beállási utáni 18-dik évre már nyugdíj jár, a nélkül, hogy többé a legkisebb illetéket kellene fizetnie. Megjegyzendő itt, hogy az olyan egyének, kik 48-dik életévüket meghaladták, szabály szerint azon kedvezményben részesülnek, mikép a nyugdíj vonatására nem kell 17 egész esztendőre várakozniok, hanem utólagos fizetés [korutánpótlás] által egy, vagy több éveket összevonhatnak. A 49-dik életévben levő ugyanis a beállási évben a 12 frt 60 kr. (vagy 1 frt 26 kr.) rendszeres illetéke kívül még utólagosan ugyan annyit fizet egy elmult évre; — az 50-dik életévben levő a folyón kívül még két évi illetéket pótol utánna; az 51 hatmat, az 52 négyet, az 53 ötöt, az 54 hatot, az 55 hetet, sat. A 64-dik életévben levők s minden idősbek pedig mind a 17 évre egyszer mindenkorra lefizetik a 214 frt 20 krt. Ezért aztán a 49-dik életévben beállá, ha az illetékeket 16 éven át pontosan fizeti, már 16, — az 50-dikben levő 15, — az 51-dikben levő 14 sat. a 63-dik életévben levő egy év múlva, minden idősebbek pedig a beállási év után mindjárt nyugdíjra léphetnek. Mindenkinek szabadságában áll nem csak magát, hanem gyermekeit, hozzátartozóit, vagy egészen idegen személyeket is betenni, s a szabályszerű nyugdíjra ezeket hagyni, vagy maga számára fenntartani, csak hogy ezen fenntartás a beálláskor mindjárt ki kell hogy jelentessék, és ne később, s az igazgatóság által a beállási okmányra reá jegyeztessek. Ha az ily nyugdíj-vonást fenntartó elhalálozik, akkor a nyugdíj-vonásjogot egyedül a betett egyén örökli.

### 4) A 60-dik életév túlhaladása után nem lehet több 5 teljes-, a 70-dik után két teljes- és a 80-dik után egy teljes nyugdíjra biztosítani.

Ha vagy egy tag évi illetékfizetéseit 17 év lefolyta előtt megszakítani kényszerül, ezért már befizetett illetékeit s azokon alapuló nyugdíj-jogát nem veszti el, ha az illető tag még hátralevő illeték fizetéseit később, — bár mikor — tovább folytatja. Ha például egy tag az illetékeket 10 éven át pontosan fizette akkor 5, 20 vagy 25 évi megszakasztás jöhet közbe; s ha a tag illetékeit ekkor még 7 éven át pontosan fizeti, ennek végződésével nyugdíj-élvezetbe lépik.

### 5) Ha valaki a beállási, vagy gyűlöv betöltte után hal el, akkor az általa évenként tett befizetések az intézetnek maradának. Ha pedig valaki a beállási-, vagy gyűlöv-évben hal el, akkor örökösei az ezen évben befizetett pénzt visszakapják. Ha nyugdíj-élvezetben levő tag hal el, akkor örököseinek joguk van a halálozási évre vezető nyugdíj, ennek lefolyta után felvenni.

6) A nyugdíjak nincsenek egyáltalában előre meghatározva, azoknak nagyságuk főleg az illető korosztály korábbi vagy későbbi elhalálozásának nagyobb vagy kisebb valószínűségén alapszik. Azért minél idősebb valamely nyugdíjas, annál nagyobb az ő nyugdíja. A nyugdíjasok évenként magas nyugdíj-élvezetbe lépnek. Abban, miszerint itt nem számmal előre pontosan meghatározott, hanem csak olyan nyugdíj adatnak, milyenek az évenkénti számadások bezerása után, a nyugdíj-várók, azaz olyan tagok hátránya nélkül, kik még nem nyugdíj-képesek, méltányosan lehetségesek, a legerősebb biztosíték van az intézet ingatlan fennmaradására nézve.

### 7) Az intézet csak árvi biztosíték mellett adja ki tőkéit s a szükséges felügyeletet a társulat maga viszi, egyik közgyűléstől a másikig választott díjtalan választmányi elnöke, valamint saját egyes tagjai által.

Ezen vázlat elegendő fogalmat nyújthat intézetünk lényegéről. Bővebb ismertetést adnak a szabályok, melyek az igazgatósági iródban Brassóban a Lópiacson 35 szám alatt, valamint az intézet külső ügynökei által is egész készséggel szolgáltatnak.

Brassó, május 7-kén 1870.

## A brassói közönséges nyugdíj-intézet igazgatósága.

Nyomatott az av. ref. fótanoda betűivel Stein Jánosnál.  
Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

## PÉNZÁLLÁSI-KIMUTATÁSA a brassai közönséges nyugdíj-intézetnek az 1869-ik évi december 31-ki zárszámla szerint.

Az 1868-dik év december hava 31-én állott az intézet vagyona egy érinthetetlen törzstőkéből, mely tett és egy nyugdíjakra fordítható tőkéből, mely tett

Az 1869-dik év folytán szaporodott ez, még pedig:

Utánfizetési illetékek czime alatt, az 1853-dik évtől 1868-dikig bezárólag történt beállások után 40,589 frt. 64 kr.  
Ujbéállások czime alatt 3,565 " 80 "  
Kor-utánpótlások czime alatt 5,211 " 36 "  
Összesen 49,366 " 80 "

Ebből a szabályok 9-dik §-sa szerint 30%, a törzstőkéhez jő, mi teszen 14,810.04  
és 60% a nyugdíjakra fordítható tőkéhez, mely teszen 29,620.08  
Az elhelyezett tőkéből jött be kamatula főkönyv 8-dik lapja szerint 34,906 frt 53 kr.  
ebből levonva az 1868/9-dik évi jövedelemadót 678 " 60 "  
Marad 34,227 frt 93 kr.

a miből a szabályok 9-dik §-sa szerint 90% a nyugdíjakra fordítható tőkéhez tartozik, mi teszen 30,805.14  
Összesen 207,746.51 541,907.29

Ebből kiadatott:  
A nyugdíj-fizetési számlába, 1065 tagnak 1868-dik évre fizetendő nyugdíj 24,465 frt 21 kr.  
Az államkötvény-számlába átváltoztatás alkalmávali veszteség 458 " — "  
A tőkezámlába az 1868-dik évben tévesen számított törlesztés 17 " 88 "  
Összesen 25,340 frt 09 "

Állott e szerint az intézet vagyona 1869-ben december 31-kén:  
A.) Egy érinthetetlen törzstőkéből, mely teszen 207,746.51  
B.) Egy nyugdíjakra fordítható tőkéből, mely teszen 516,966.20  
vagyis összesen 724,712 frt 71 krról o. é.

Mely vagyon a következőleg mutattatik ki:  
1.) Betáblázott magánkötevényekben van 683,388 frt 61 kr.  
2.) Államkötvényekben 10,500 " — "  
3.) Az ügynököknél nyugdíj fizetés végett előlegül 14,720 " 49 "  
4.) Készpénz 16,103 " 61 "  
Összesen mint fennebb 724,712 frt 71 kr.

**Azaz: hétszáz huszonnégy ezer hétszáz tizenkét forint 71 kr. osztr. ért.**  
A fennebbi összegeknek kívül van a brassai közönséges takarékpénztárba, a letéteményi I. számú könyv szerint, különböző tagok következő évi illeték fizetéseik kiegyenlítése végett 9063 frt 75 kr.  
A II. számú letéteményi könyv szerint az évi illetékek részbeni fedezése végett 238 " 82 "  
A III. számú letéteményi könyv szerint fel nem vett nyugdíjakra 323 " 54 "  
Összesen 9626 frt 11 kr.

Brassó, 1870. márczius 31-kén.

## A brassai közönséges nyugdíj-intézet igazgatósága.

**Brennerberg Ferencz,** fő-gondnok  
**Remenyik István,** gondnok  
**Miesz J. K.** igazgató.

Megvizsgáltatt és helyesnek találtatt a számla vizsgáló bizottságy által, Brassóban, 1870. máj. 9-kén.  
**Gött János,** k. jegyző.  
**Jekelius Károly,** kereskedő.  
**Krafft Frigyes,** városi képviselő.  
**Lurcz E. Molnár János,** tanár.  
or. ref. pap.

## Áttekintése

a brassai közönséges nyugdíj-intézet eredményeinek, a mint azok az intézet kezdete óta, azaz az 1844-dik évtől fogva az 1869-dik év végeig előfordultak.

A részvényesek				Ezen nyugdíj-intézet tőkéinek állása.				Ezen kivül nyugdíjakra már kifizetett	
Beállási éve	Eredeti száma	Életben maradtak az 1869-dik év végeig	Elhaltak	1 Törzs-tőke		2 Nyugdíjakra fordítható tőke		Összes tőke a befizetett kamatokkal együtt	
				frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1844	140	101	39	928	75	1857	49	2786	24
1845	281	200	81	2041	20	4171	40	6212	60
1846	236	164	72	2289	92	4536	49	6826	41
1847	304	230	74	3217	92	4900	29	8118	21
1848	52	37	15	2501	58	4145	—	6646	58
1849	149	124	25	2883	76	5845	52	8729	25
1850	194	159	35	3531	66	7822	54	11354	20
1851	151	122	29	3926	67	9252	98	13179	65
1852	195	164	31	4527	69	10805	81	15333	50
1853	260	215	45	5222	45	12514	41	17736	86
1854	254	220	34	5574	37	13710	48	19284	85
1855	294	260	34	5985	24	15118	54	21103	78
1856	430	393	37	7542	63	19127	55	26670	18
1857	433	396	37	8865	99	23352	5	32218	4
1858	440	394	46	10092	99 <sup>3/10</sup>	26028	24 <sup>9/10</sup>	36121	24
1859	44	317	27	10751	45	30114	6	40865	51
1860	279	251	28	11785	22 <sup>5/10</sup>	32741	41 <sup>7/10</sup>	44526	64
1861	333	297	36	12054	4 <sup>2/10</sup>	34037	87	46091	9 <sup>12/10</sup>
1862	343	317	26	12214	69 <sup>2/10</sup>	37197	31 <sup>9/10</sup>	49412	— <sup>8/10</sup>
1863	285	258	27	12220	36 <sup>7/10</sup>	33190	31 <sup>9/10</sup>	45440	68
1864	342	314	28	12624	82 <sup>2/10</sup>	30316	3 <sup>1/10</sup>	42940	86
1865	211	197	14	12696	26 <sup>7/10</sup>	27048	94 <sup>9/10</sup>	39745	21 <sup>2/10</sup>
1866	180	170	10	12605	94	30245	89 <sup>6/10</sup>	42851	83 <sup>6/10</sup>
1867	238	227	11	13056	12	32005	22	45061	34
1868	219	216	3	13794	73 <sup>1/10</sup>	31396	19	45190	92 <sup>2/10</sup>
1869	288	288	—	14810	4	35484	13	50294	17
	6875	6031	844	207746	51	516966	20	724712	71
								168413	60

### Külső ügynökök:

- Alvinczen: Istvánffy János ur.
- Apátházon: Duna-Bácskában, Baril Józ. ur.
- Aradon: főügynök: Lachman Károly Ede ur.
- Bécsben: főügynök, Preidel Frigyes ur.
- Beszterceán: Láni Ede ur.
- Bikfalván: Bójtó József ur.
- Bilinen: Csehország, Lázarsfeld Simon ur.
- Borgó-Prundon: Fischer Antal ur.
- Bothfalván: Horváth Péter ur.
- Brixében: Csehországban, Hippmann V. Gyula ur.
- Buda-Pesten: főügynök, Steinacker Sámuel ur.
- Bukaresten: Frank András Ede ur.
- Csernáfalva: Binder Lajos ur.
- Csernovicon: Bukovinában, Soeszerán János ur.
- Debrecezen: Szepessy Antal ur.
- Décsen: Márkovics István ur.
- Déász-Akán: Csengeri József ur.
- Duppauon: Csehországban, Tóty A. C. ur.
- Erszékéteváros: Schmidt András ur.
- Eszéken: Tóthországban, Kramer József ur.
- Feketehegylom: a Bándban, Feigt F. A. ur.
- Feketehalm: Ziegler Gusztáv Adolf ur.
- Fiumében: Depoli J. ur.
- Fogarásban: Leutschur Károly ur.
- Fokszón: Moldovánban, Bömer Frigyes ur.
- Földvár: Alstädter János ur.
- Gyergyó-Szent-Miklós: Kristófi Antal ur.
- Halmadon: Kozla József ur.
- Hácfalván: Telbisz János ur.
- Hermányon: Boltresz Mihály ur.
- Hidegben, Arapatok, Erőd, Előpatak, Semerjia, Liget, Bölin és Nagy-Ajtóval együtt, Nagy Sándor ur.
- Höllővénym, Tontsch Bertalan ur.
- Ilyfalván: Sára László ur.
- Jassyban: Steiner Gottlieb Agoston ur.
- Gy.-Fejérvárt: Megay C. M. ur.
- Kassán: felső magyarországi főügynök Koller István ur.
- Kézdi-Vásárhelyen: Csizsár Mihály ur.
- Kézsmárkon: Magyarországon, Szopko C. N. ur.
- Kokacskén: Reiner Adolf ur.
- Keresztényfalván, a Barca vidékén, Zereses Péter ur.
- Kolozsváron: Schell Mihály ur.
- Kóhalm: Nagelschmidt Agoston ur.
- Kirchbergen: Wonne János ur.
- Königráczon: Csehországban, Riedl A. R. ur.
- Krakókban: Kollmer Károly ur.
- Krázban: Foris Márton ur.
- Laibachban: Zander Gergely ur.
- Lemberg: Horn A. ur.
- Mármaros-Szigethen: Jekeli József ur.
- Máros-Szék-Györgyön, Molnár József ur.
- Máros-Vásárhely: Wittich József ur.
- Máros-Ujvárt: Grün Israel ur.
- Medgyesen: Wachmann Károly ur.
- Mező-Berényen: Kirner Ede ur.
- Migláczon: Morabán, Docupil Károly ur.
- Nagy-Enyeden: Vajna Antal ur.
- Nagy-Sinken és egész Nagy-Sink székben, Maurer György ur.
- Nagy-Bányán: Magyarhonban, Schuster József ur.
- Nyíregyházán: Magyarhonban, Meisels V. ur.
- Páncsován: Rauselmann ur és fia.
- Parajdon: Benedek Antal ur.
- Pécsen: Magyarhonban, Rehá Gústáv ur.
- Plojesten: Schuller Károly ur.
- Pozsonban: Schauer József ur.
- Prágában: főügynök, Cseh-, Morvaországok-ra és Sziléziára, Krüszner Gusztáv ur.
- Prázdáron: Groz Lőrincz ur.
- Radautzon, Bukovinában, Ruzic Frigyes ur.
- Reinecken: Schweiczenban, Lutz-Gottlieb Jakab Lőrincz ur.
- Roznyón: Ziegler József ur.
- Sárkányban: Krafft Károly ur.
- Segesváron: Mieszbacher Károly Fr. ur.
- Selmeczen: Magyarországon, Wozniakowsky Ferdinánd ur.
- Sapai-Fel-Dobolyon: Bartha András ur.
- Sihergén: Garad, Lebnék, Szász-Tyukos, Kobor-és Szász-Fehéregyházal együtt, Schüser Pál ur.
- Sopronban: főügynök, Zug J. G. ur.
- Szamosújváron: Placintár Dávid ur.
- Szász-Keresztúron: Ervák, Bene, Szász-Szász-Fehéregyházal együtt, Schüser Pál ur.
- Sz. Magyarországon: Galter György ur.
- Szász-Sebesen: Binder Frigyes ur.
- Szász-Régenben: Alczner József ur.
- Szász-Ugrán: Schmidt Frigyes ur.
- Szászváros: Leonhard Frigyes József ur.
- Szebenben: Biles J. ur.
- Szegeden: Solymosy József ur és lárosa.
- Széki-Udvárhely: Bonyhai N. János ur.
- Seutáson: Weinmann Salamon ur.
- Szerethen: Bukoninában, Quirefeld Ede ur.
- Tarnován: Goldmann Simon ur.
- Tordán: Schollers János Albert ur.
- Torockón: Koronka Antal ur.
- Thurnu-Severinen: Bömcher János Károly ur.
- Ujfalun: Köpe János ur.
- Vácson: Reiser Frigyes ur.
- Vereczmarton: Cloos János ur.
- Vereczpatakon: Szankay Ferencz ur.
- Vidombákon: Türk György ur.
- Zalatán: Dr. Gerberth Károly ur.
- Zalacszykon: Schaldenfeldi Schüller Leo ur.
- Zentán: Wolfinger Adolf ur.

Mai számunkhoz félv melléklet van csatolva.